

ŠALIES GYVENTOJŲ ALKOHOLIO VARTOJIMO IR PIRKIMO UŽSIENYJE ĮPROČIŲ TYRIMAS

užsakovas

vykdytojas

spinter research

THE INDEPENDENT
RESEARCH INSTITUTES
NETWORK

2019 gruodis

A hand holding a lightbulb next to a chalkboard drawing of a lightbulb. The background is a dark chalkboard with a hand-drawn lightbulb on the left and a real hand holding a lightbulb on the right. A white horizontal bar is overlaid on the bottom half of the image.

METODIKA

spinter research

TYRIMO METODIKA

- LAIKAS. 2019 11 02 – 12 13.
- TIKSLAS. Išsiaiškinti šalies gyventojų alkoholio vartojimo ir pirkimo užsienyje įpročius.
- TIKSLINĖ GRUPĖ. Šalies gyventojai nuo 18 iki 75 metų amžiaus.
- APKLAUSOS METODAS. Kombinuotas tyrimo metodas: 60 proc. CAPI (Computer assisted personal interview) ir 40 proc. CAWI (Computer assisted web interview). CAPI apklausą atlieka profesionalus apklausėjas. Jis veda pokalbį su respondentu pagal parengtus klausimus, atsakymus fiksuodamas klausimyne. CAWI apklausoje respondentui siunčiama nuoroda į apklausą, kurią respondentas užpildo savarankiškai jam/jai patogiu metu. Nuoroda yra unikali t.y. klausimyno negalima užpildyti kelis kartus.
- IMTIS. Tyrimo metu buvo apklausta 1010 respondentų.
- LOKACIJA. Visa šalies teritorija.
- ATRANKA. Taikytas kvotinės atrankos metodas.
- DUOMENŲ ANALIZĖ. Analizė atlikta SPSS/PC programine įranga. Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai), ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas (Žr. Priedus).

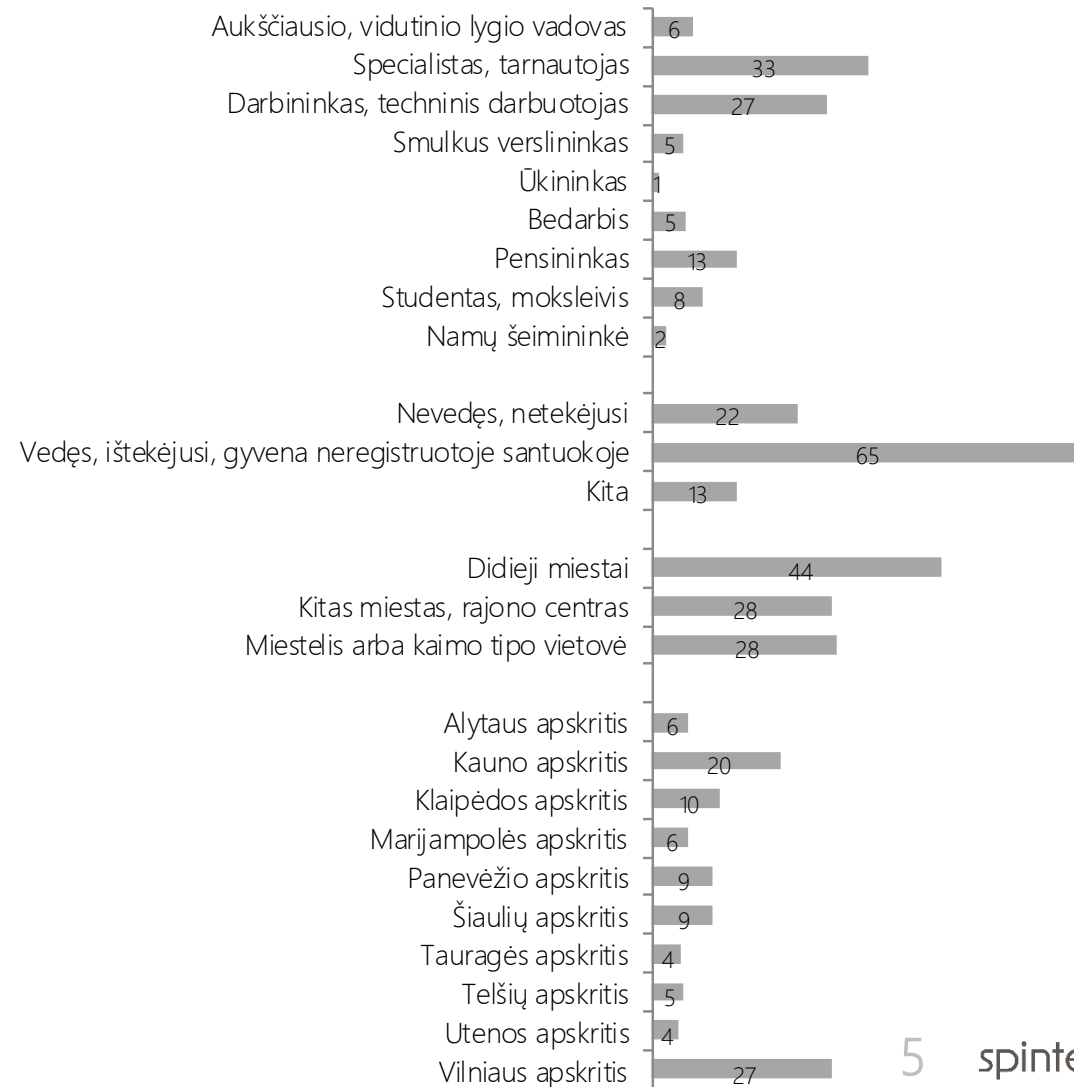
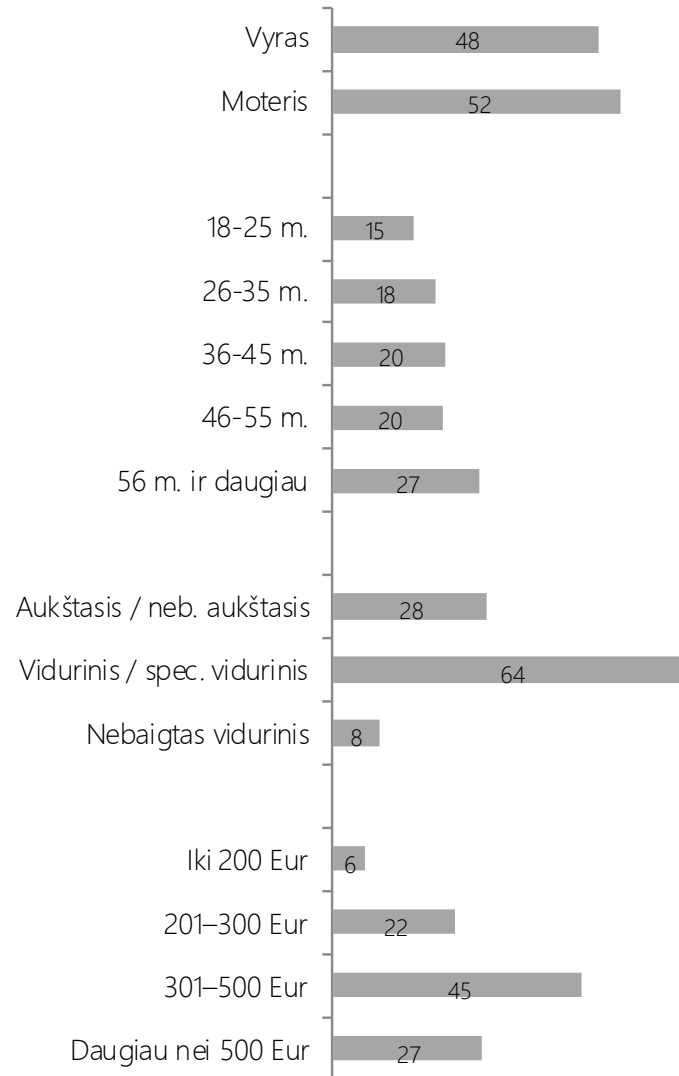
STATISTINĖ PAKLAIDA

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis. Pvz.: jeigu apklausus 1010 respondentų gavome, jog 50,4 proc. apklaustųjų teigė, kad asmeniškai pritartų alkoholizmu sergančių asmenų gydymui, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 47,3 proc. ir 53,5 proc.

Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui. Toliau pateikiama lentelė padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

%=	3/97	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	40/60	50/50
N=									
10	10,6	13,5	18,6	22,1	24,8	26,8	28,4	30,4	31,0
30	6,1	7,8	10,7	12,8	14,3	15,5	16,4	17,5	17,9
50	4,7	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,6	13,9
75	3,9	4,9	6,8	8,1	9,1	9,8	10,4	11,1	11,3
100	3,3	4,3	5,9	7,0	7,8	8,5	9,0	9,6	9,8
150	2,7	3,5	4,8	5,7	6,4	6,9	7,3	7,8	8,0
200	2,4	3,0	4,2	4,9	5,5	6,0	6,4	6,8	6,9
300	1,9	2,5	3,4	4,0	4,5	4,9	5,2	5,5	5,7
400	1,7	2,1	2,9	3,5	3,9	4,2	4,5	4,8	4,9
500	1,5	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,3	4,4
600	1,4	1,7	2,4	2,9	3,2	3,5	3,7	3,9	4,0
700	1,3	1,6	2,2	2,6	3,0	3,2	3,4	3,6	3,7
800	1,2	1,5	2,1	2,5	2,8	3,0	3,2	3,4	3,5
1000	1,1	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,1
1500	0,9	1,1	1,5	1,8	2,1	2,2	2,4	2,5	2,6
2000	0,8	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2
2500	0,7	0,9	1,2	1,4	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0

SOCIALINĖS-DEMOGRAFINĖS CHARAKTERISTIKOS

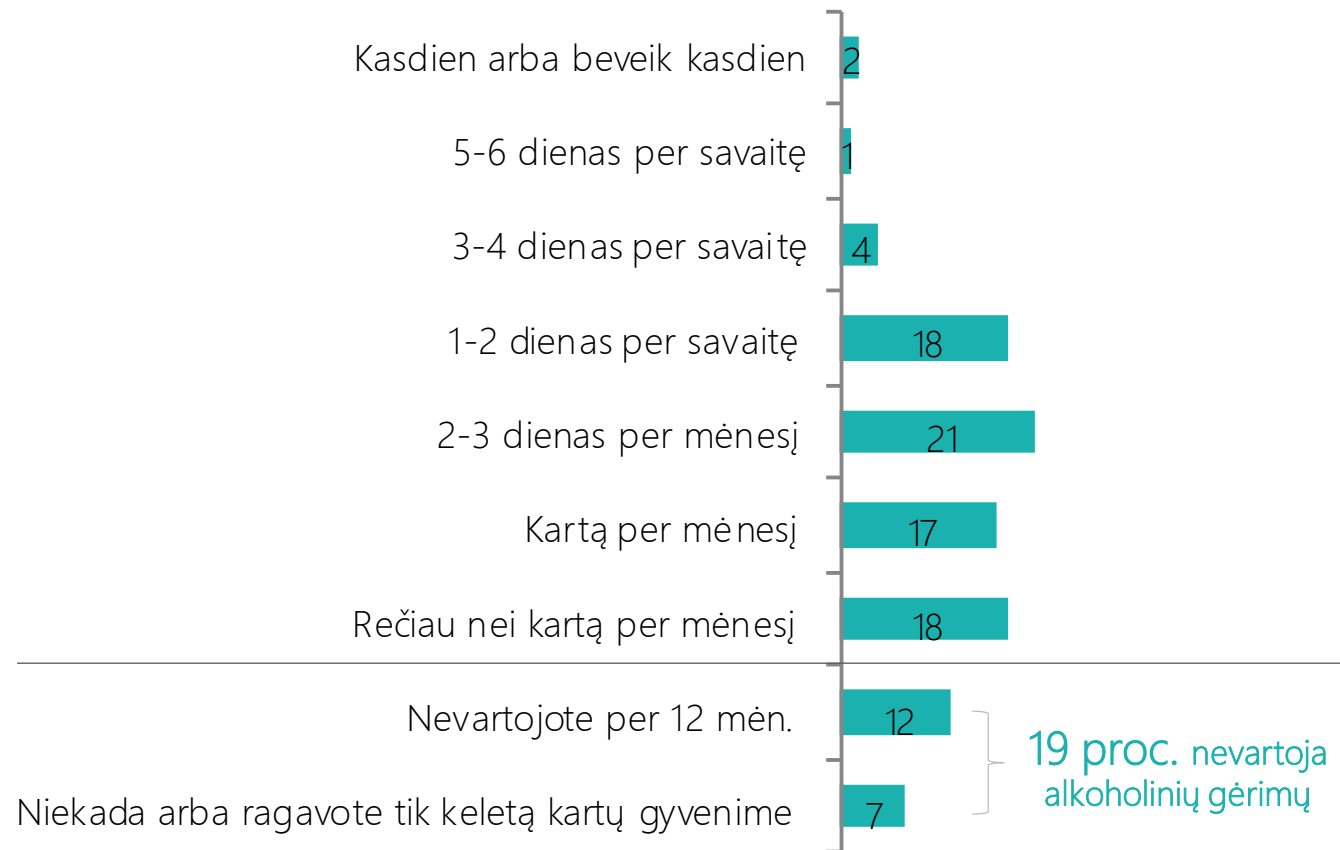
REZULTATAI

ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ VARTOJIMO DAŽNIS PER PASTARUOSIUS 12 MĖN. (PROC.)

Kaip dažnai per pastaruosius 12 mėnesių vartojote bet kokios rūšies alkoholinius gėrimus (alų, vyną, sidrą, stipriuosius gėrimus, kokteilius, likerį, namų gamybos alkoholinius gėrimus ir pan.)?

N=1010

1-2 dienas per savaitę alkoholį dažniau vartojo vyrai ir 26-46 m. respondentai. 2-3 dienas per mėnesį – didesnių pajamų grupės atstovai. Kartą per mėnesį ir rečiau – moterys, 46 m. ir vyresni apklaustieji, žemiausias pajamas turintys respondentai, mažesnių miestų / rajonų centrų ir kaimo vietovių gyventojai.

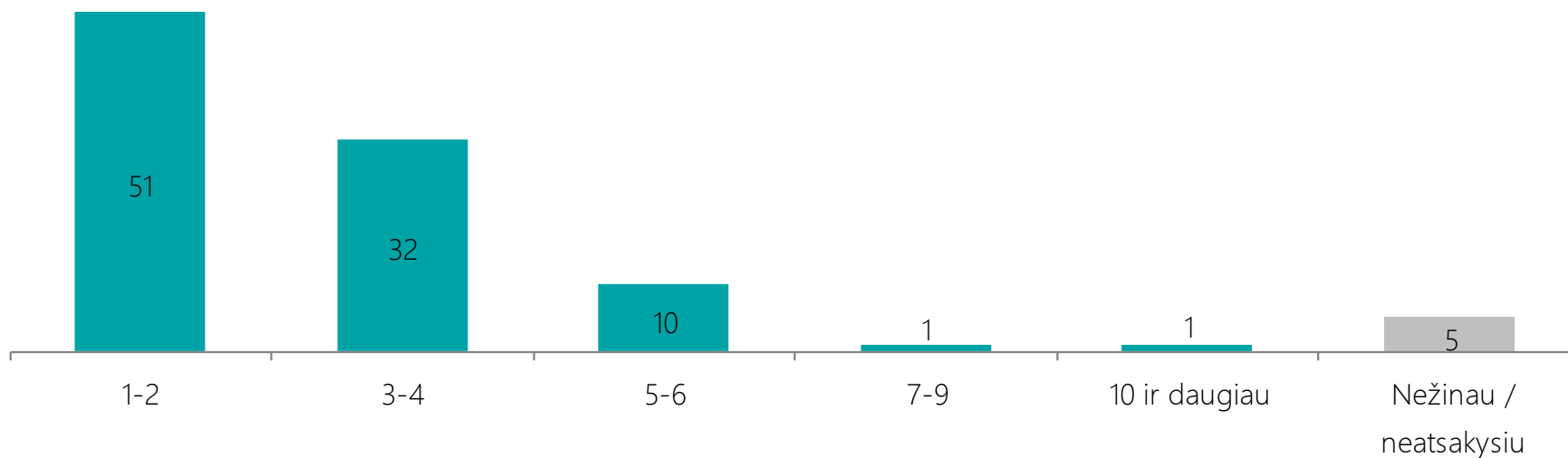
PER DIENĄ SUVARTOJAMŲ STANDARTINIŲ ALKOHOLINIŲ VIENETŲ KIEKIS (PROC.)

Kiek standartinių alkoholinių vienetų paprastai suvartojate tą dieną, kai vartojate alkoholį? (1 vienetas – 40 g stipriųjų gėrimų, 150 g vyno, 330 g alaus, 120 g likerio ar stipraus vyno)

N=813*

*vartojantys alkoholinius gėrimus per pastaruosius 12 mėn.

1-2 standartinius alkoholinius vienetus dažniau suvartoja moterys, 3-4 alkoholinius vienetus – vyrai ir jauniausi (18-25 m.) respondentai, 5-6 standartinius alkoholinius vienetus taip pat dažniau tėigė suvartojantys vyrai.

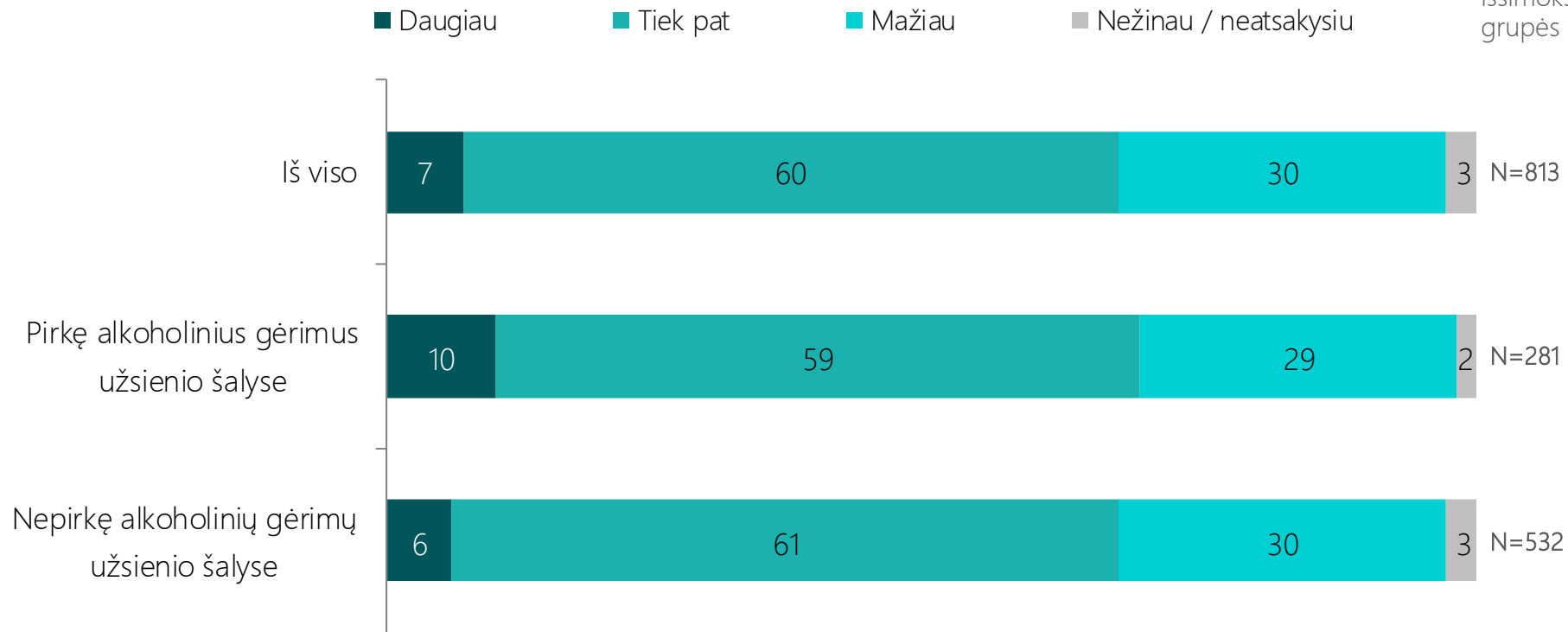

NUOMONĖ DĖL SUVARTOJAMO ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ KIEKIO POKYČIO (PROC.)

Ar per pastaruosius 12 mėn., palyginti su ankstesniais metais, alkoholinių gėrimų vartojote...?

*vartojantys alkoholinius gėrimus per pastaruosius 12 mėn.

Mažiau alkoholinių gėrimų dažniau teigia suvartojantys didmiesčių gyventojai. Tiek pat, kiek ir ankstesniais metais – vidurinio išsimokslinimo atstovai ir didesnių pajamų grupės respondentai.

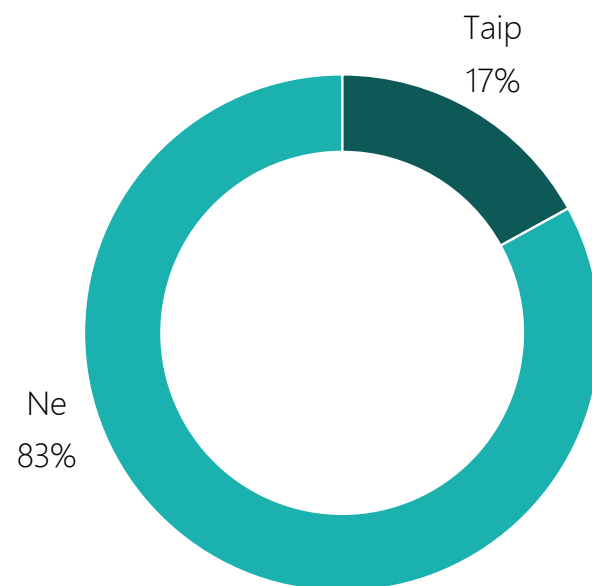
NAMŲ GAMYBOS ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ VARTOJIMAS PER PASTARUOSIUS 12 MĖN. (PROC.)

Ar per pastaruosius 12 mėn. vartojote namų gamybos alkoholinių gėrimų (vyno, alaus, naminės degtinės „naminukės“)?

N=813*

*vartojantys alkoholinius gėrimus per pastaruosius 12 mėn.

Namų gamybos alkoholinių gėrimų dažniau vartojo vyrai, mažesnių miestų / rajonų centrų ir kaimo vietovių gyventojai.

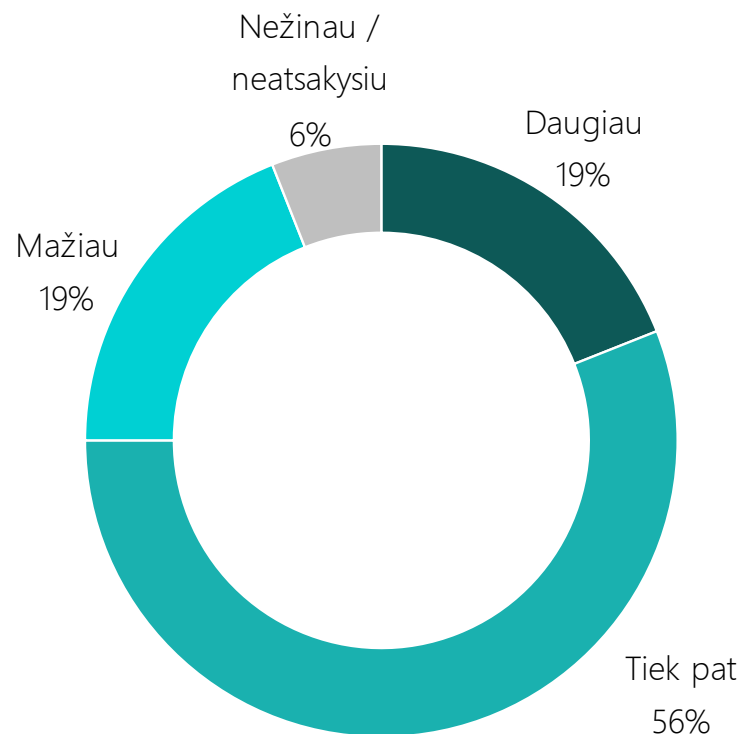

NUOMONĖ DĖL SUVARTOJAMO NAMŲ GAMYBOS ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ KIEKIO POKYČIO (PROC.)

Ar per pastaruosius 12 mėn., palyginti su ankstesniais metais, namų gamybos alkoholinių gėrimų (vyno, alaus, naminės degtinės „naminukės“) vartojote...?

N=140*

*vartoję namų gamybos alkoholinius gėrimus per pastaruosius 12 mėn.

Vyrai dažniau teigė, kad lyginant su ankstesniais metais, namų gamybos alkoholinių gėrimų vartojo daugiau. Moterys dažniau teigė, kad vartojo tiek pat.

PER PASKUTINIUS 12 MĖN. SUVARTOTA NAMŲ GAMYBOS ALKOHOLIO DALIS (PROC.)

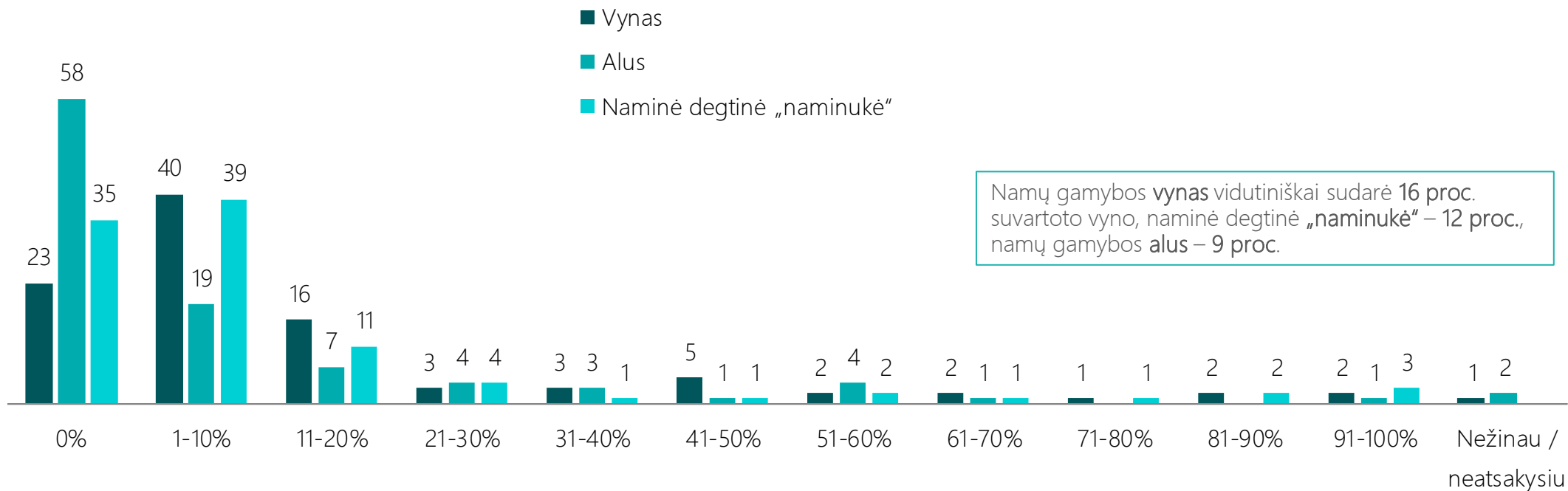
Kokią dalį per 12 mėn. Jūsų suvartoto vyno sudarė namų gamybos vinas?

Kokią dalį per 12 mėn. Jūsų suvartoto alaus sudarė namų gamybos alus?

Kokią dalį per 12 mėn. Jūsų suvartotų stipriųjų alkoholinių gėrimų sudarė namų gamybos degtinė („naminukė“)?

N=140*

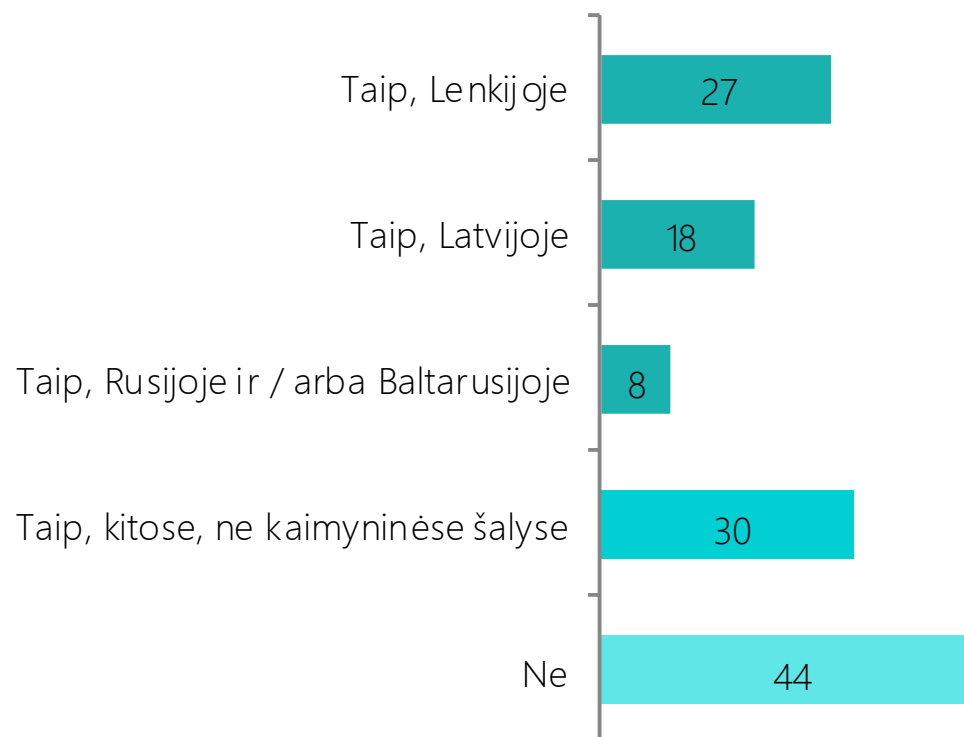
*vartoję namų gamybos alkoholinius gėrimus per pastaruosius 12 mėn.

LANKYMASIS UŽSIENYJE PER PASTARUOSIUS 12 MĖN. (PROC.)

Ar per pastaruosius 12 mėnesių Jūs lankėtės užsienyje?

N=1010

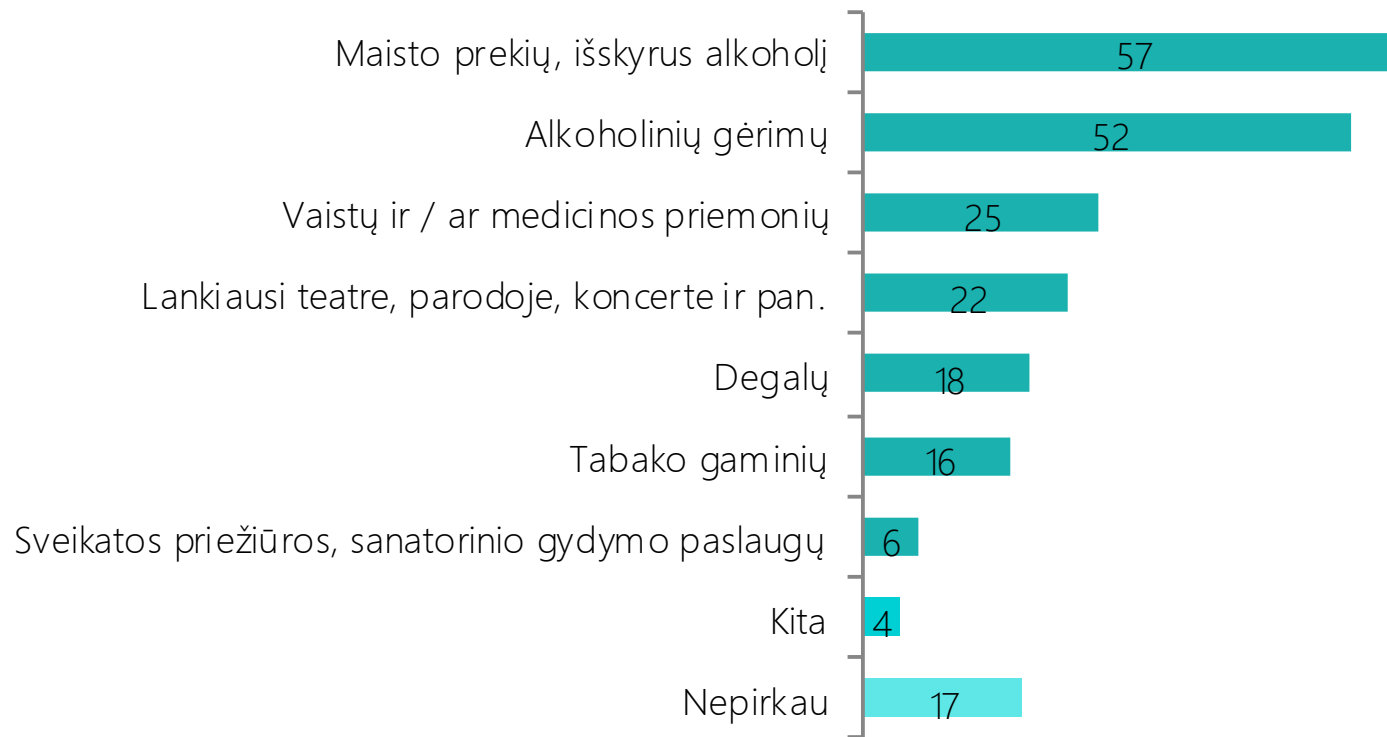
Apskritai, užsienyje (išskyrus Rusiją ir Baltarusiją) dažniau lankėsi 26-45 m. respondentai ir didžiausių pajamų grupės atstovai. Lenkijoje taip pat dažniau lankėsi vyrai, mažesnių miestų / rajonų centrų ir kaimo vietovių gyventojai. Kitose, ne kaimyninėse šalyse – moterys, aukščiausio išsimokslinimo respondentai ir didmiesčių gyventojai.

UŽSIENYJE ĮSIGYTOS PREKĖS (IŠSIVEŽIMUI) / PASLAUGOS (PROC.)

Ar per pastaruosius 12 mėnesių Jūs pirkote šiose šalyse prekių (išsivežimui) arba paslaugų?

N=566*

*per pastaruosius 12 mėn.
lankęsi užsienyje

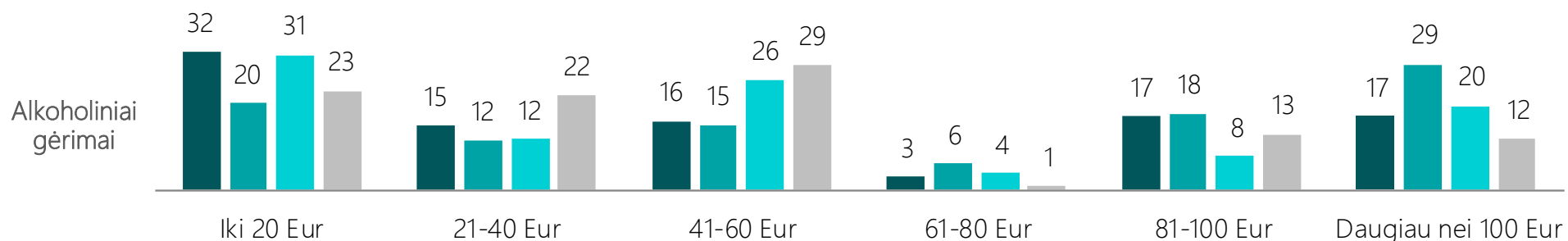

Maisto prekes (išskyrus alkoholį) užsienyje dažniau pirkė mažesnių miestų / rajonų centrų gyventojai. Alkoholinius gėrimus – vyrai ir 36-45 m. apklaustieji. Teatre, parodoje, koncerte ir pan. užsienyje dažniau lankėsi aukščiausio išsimokslinimo atstovai, didžiausių pajamų grupės apkaustieji bei didmiesčių gyventojai. Degalus dažniau užsienyje pirkė vyrai, 18-45 m. respondantai.

SUMA, UŽ KURIAŲ PER PASTARUOSIUS 12 MĒN. UŽSIENYJE ĮSIGYTOS PREKĖS IR PASLAUGOS (PROC.)

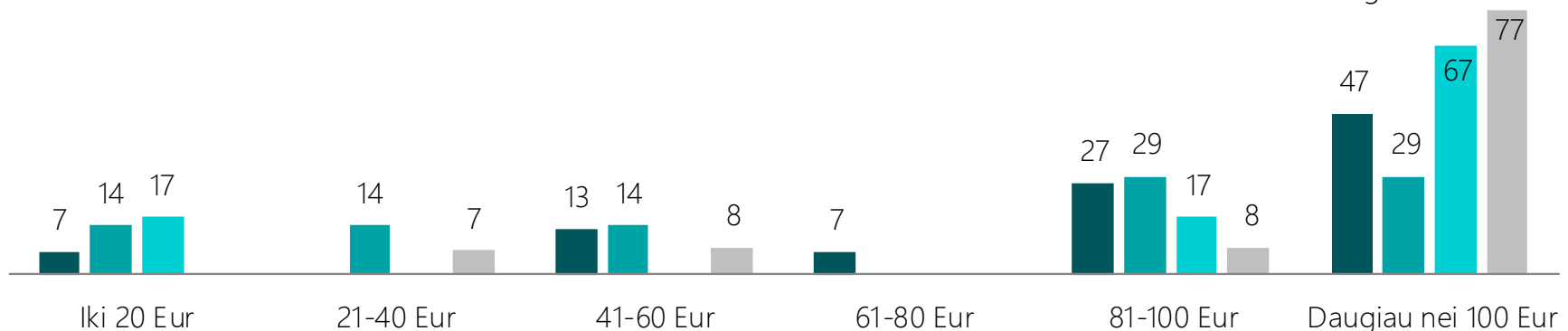
Už kokią sumą eurais per pastaruosius 12 mėnesių Jūs įsigijote šių prekių ir paslaugų?

*atsakinėja per pastaruosius 12 mėn. ■ Latvijoje ■ Lenkijoje ■ Rusijoje, Baltarusijoje ■ Kitose šalyse užsienyje įsigiję prekių ir paslaugų

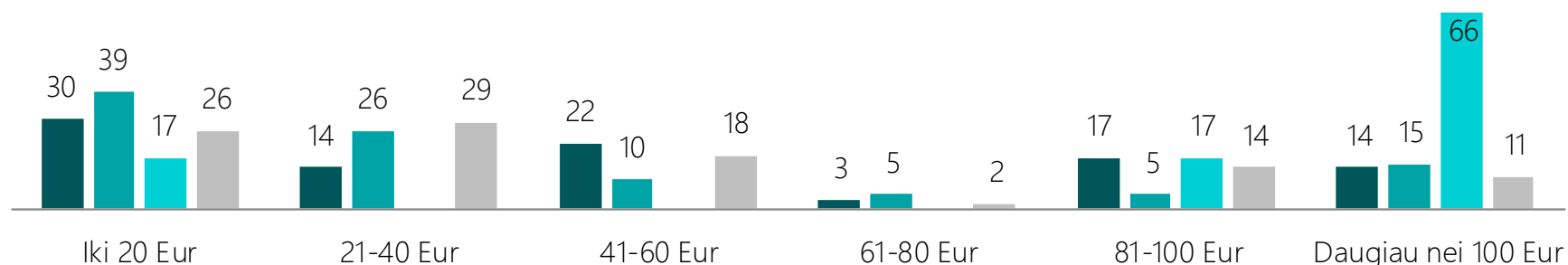
Vidurkiai:			
Latvija (N=117)	Lenkija (N=173)	Rusija, Baltarusija (N=55)	Kitos Šalys (N=140)
82,5 Eur	132,2 Eur	85,6 Eur	68,2 Eur

Sveikatos priežiūros, sanatorinio gydymo paslaugos

Vidurkiai:			
Latvija (N=15*)	Lenkija (N=14*)	Rusija, Baltarusija (N=13*)	Kitos šalys (N=20*)
229,3 Eur	135,7 Eur	293,3 Eur	384,6 Eur

Vaistai ir medicinos priemonės

Vidurkiai:			
Latvija (N=49*)	Lenkija (N=92)	Rusija, Baltarusija (N=42*)	Kitos šalys (N=71)
67,3 Eur	103,7 Eur	116,9 Eur	69,7 Eur

*statistiškai nereikšmingas respondentų skaičius

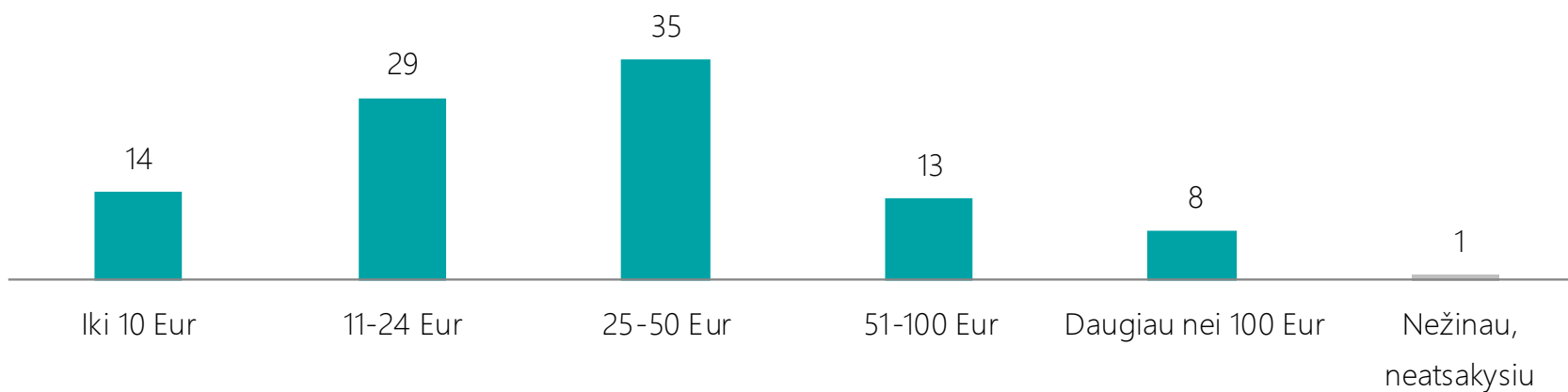
SUMA, UŽ KURIAŲ NUSIPIRKTA ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ PER VIENĄ KELIONĘ Į UŽSIENĮ PER PASTARUOSIUS 12 MĖN. (PROC.)

Už kokią vidutiniškai sumą Jūs nusipirkote alkoholinių gėrimų per vieną kelionę į užsienį per pastaruosius 12 mėn.?

N=294*

*užsienyje įsigiję alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn.

11-24 Eur sumą dažniau įvardijo moterys.
25-50 Eur sumą – mažesnių miestų / rajonų centrų ir kaimo vietovių gyventojai.

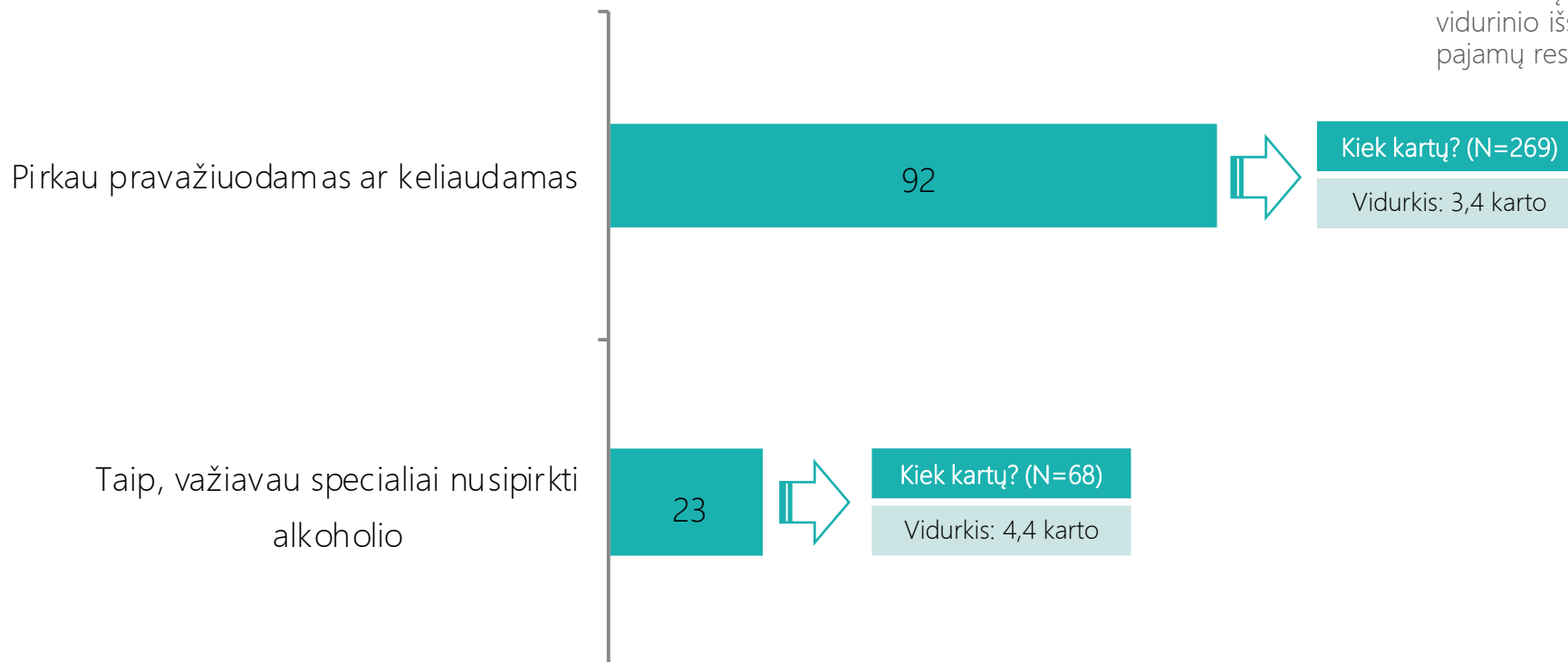
VAŽIAVIMAS Į UŽSIENĮ NUSIPIRKTI ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ (PROC.)

Ar per pastaruosius 12 mėn. specialiai važiavote į užsienio šalis nusipirkti alkoholinių gėrimų?

N=294*

*užsienyje įsigiję alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn.

Moterys dažniau teigė užsienyje pirkusios alkoholinius gėrimus pravažiuodamos ar keliaudamos. Specialiai nusipirkti alkoholio į užsienį dažniau važiavo vyrai, vidurinio išsimokslinimo atstovai, didesnių pajamų respondentai, miestų gyventojai.

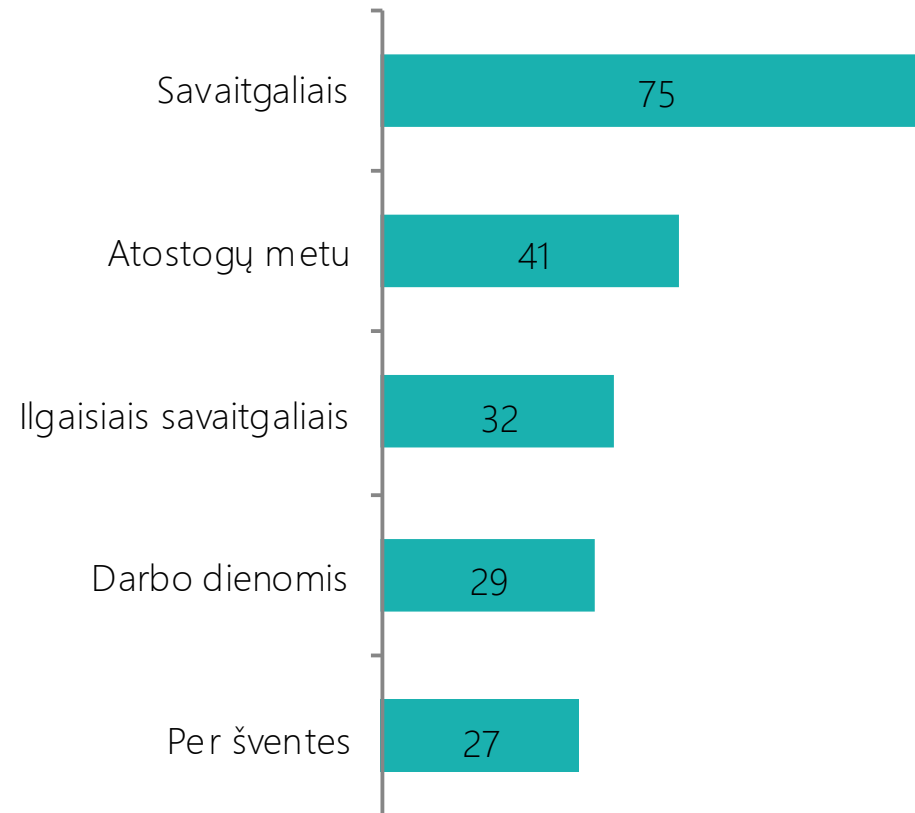

VAŽIAVIMO Į UŽSIENĮ NUSIPIRKTI ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ LAIKAS (PROC.)

Jei per pastaruosius 12 mėn. specialiai važiavote į užsienio šalis nusipirkti alkoholinių gėrimų, tai kada?

N=68*

*specialiai važiavę į užsienio šalis nusipirkti alkoholinių gėrimų

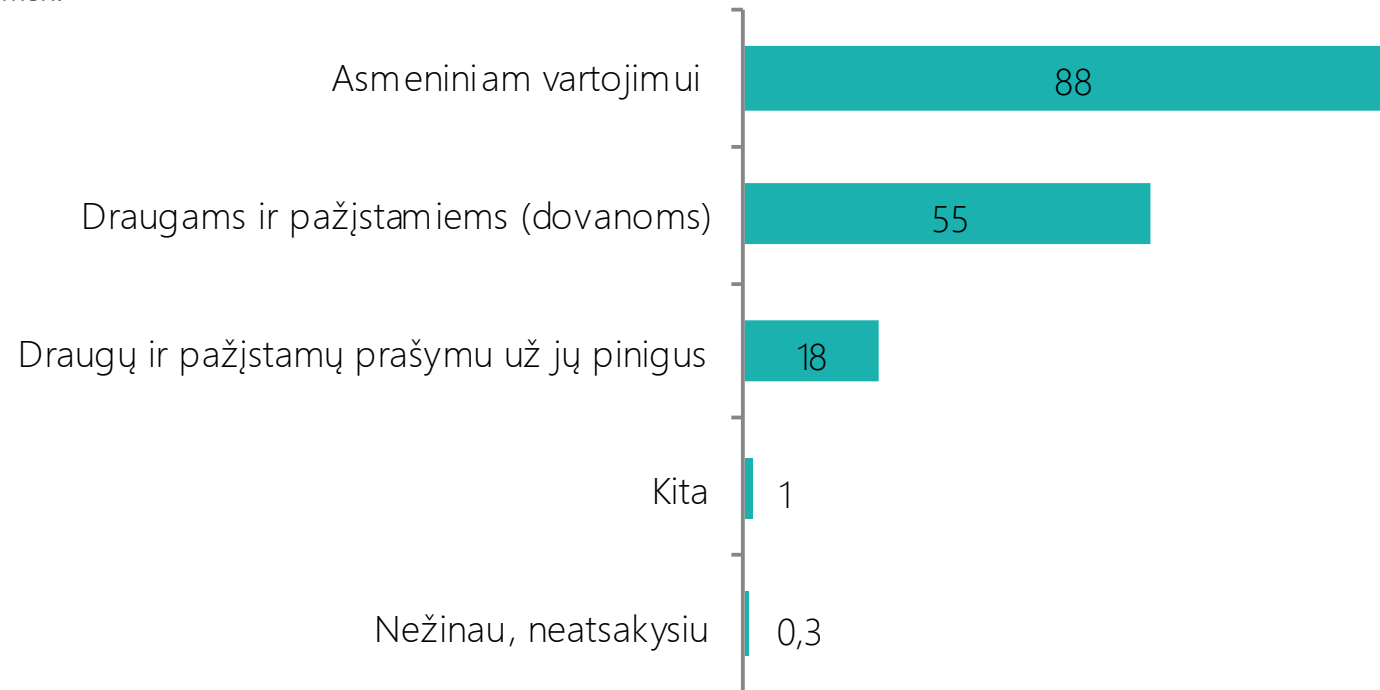

ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ PIRKIMO UŽSIENYJE TIKSLAS (PROC.)

Kokiu tikslu per pastaruosius 12 mėn. užsienyje Jūs pirkote alkoholinius gėrimus?

N=294*

*užsienyje įsigiję alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn.

Asmeniniam vartojimui užsienyje alkoholinius gėrimus dažniau pirko vyrai. Draugams ir pažįstamiems (dovanoms) – moterys ir didmiesčių gyventojai.

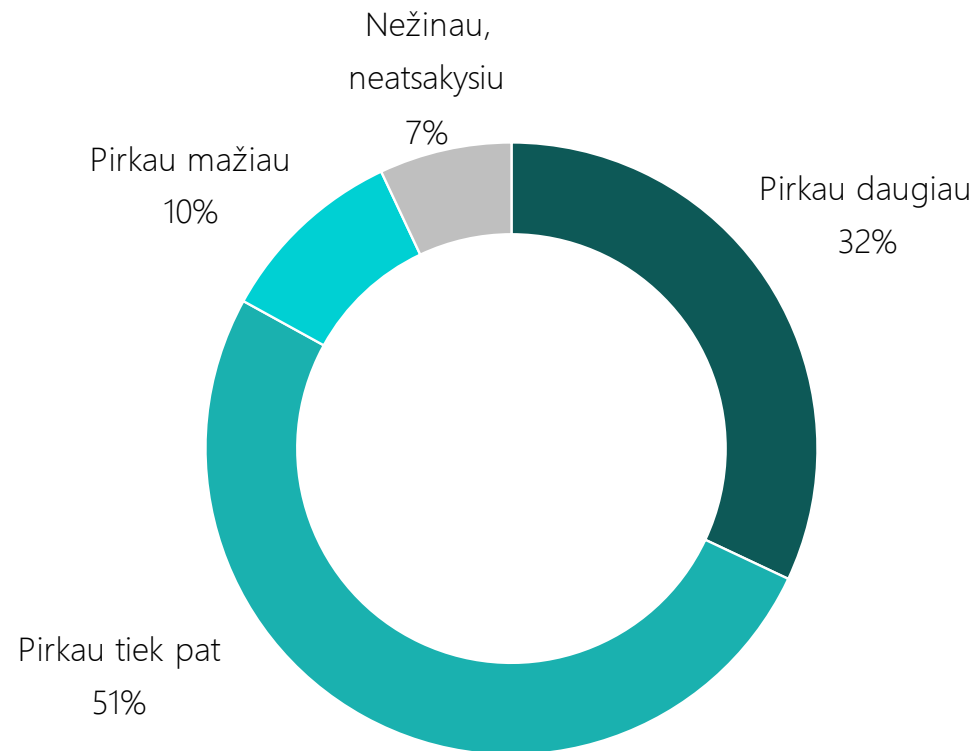
NUOMONĖ DĖL ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ PIRKIMO UŽSIENYJE ĮPROČIŲ PASIKEITIMO (PROC.)

Kaip per pastaruosius 12 mėn. pasikeitė Jūsų alkoholinių gėrimų pirkimo užsienyje įpročiai?

N=294*

*užsienyje įsigiję alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn.

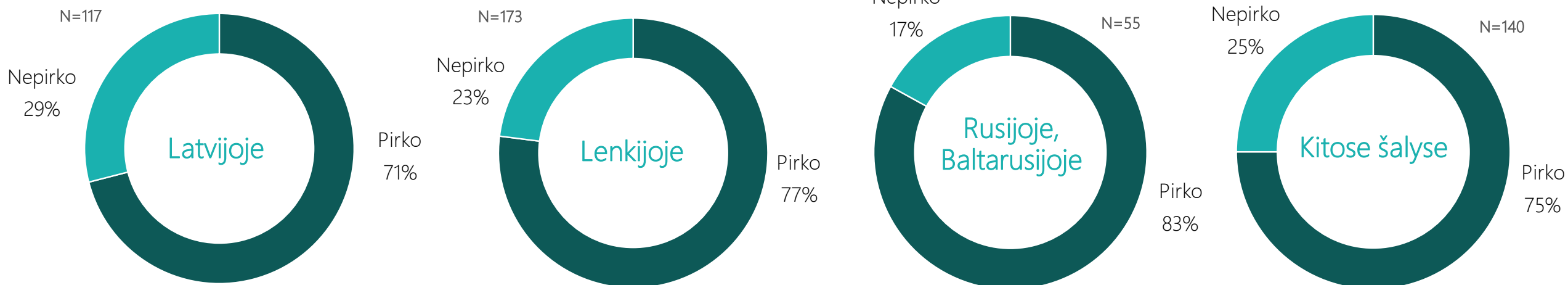
Vyrai dažniau teigė, kad per pastaruosius 12 mėn. alkoholinių gėrimų užsienyje pirkė daugiau.

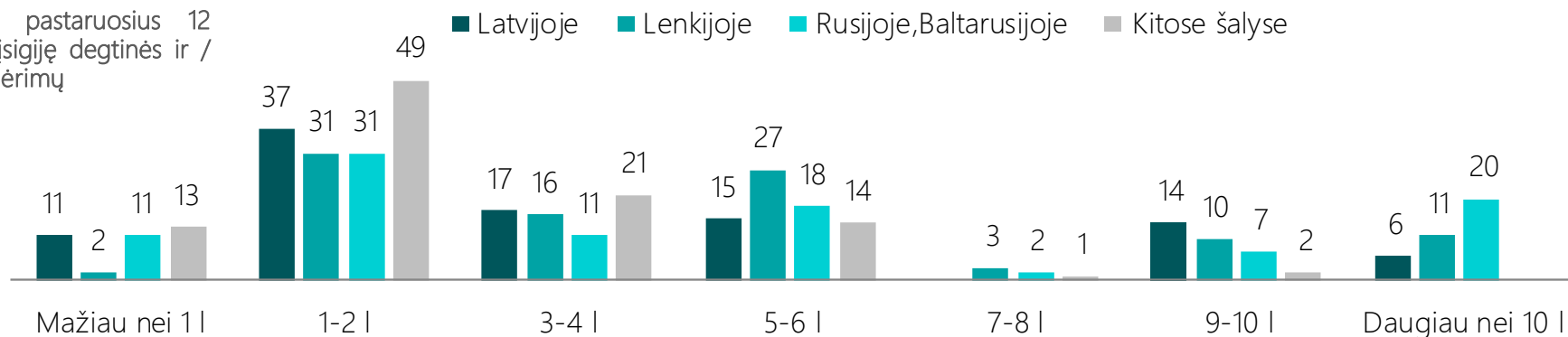
UŽSIENYJE ĮSIGYTAS DEGTINĖS / KITŲ STIPRIŲJŲ GĖRIMŲ KIEKIS PER PASKUTINIUS 12 MĖN. (PROC.)

Kiek litrų alkoholinių gėrimų per paskutinius 12 mėnesių Jūs įsigijote?

Degtinė ir / ar kiti stiprieji gėrimai

*atsakinėja per pastaruosius 12 mėn. užsienyje įsigiję degtinės ir / ar kitų stipriųjų gėrimų

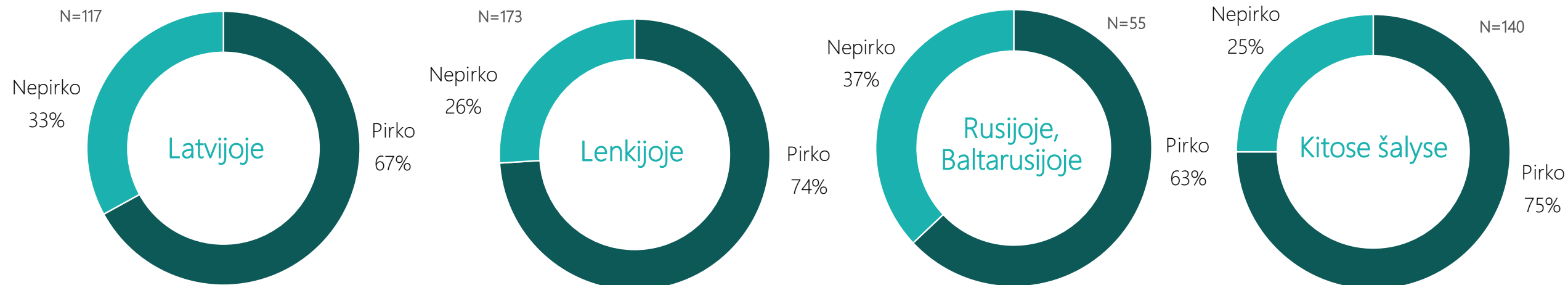
Vidurkiai:			
Latvija (N=83)	Lenkija (N=132)	Rusija, Baltarusija (N=45*)	Kitos Šalys (N=103)
4,4 l	6,6 l	9,1 l	2,4 l

*statistiškai nereikšmingas respondentų skaičius

UŽSIENYJE ĮSIGYTAS VYNO KIEKIS PER PASKUTINIUS 12 MĖN. (PROC.)

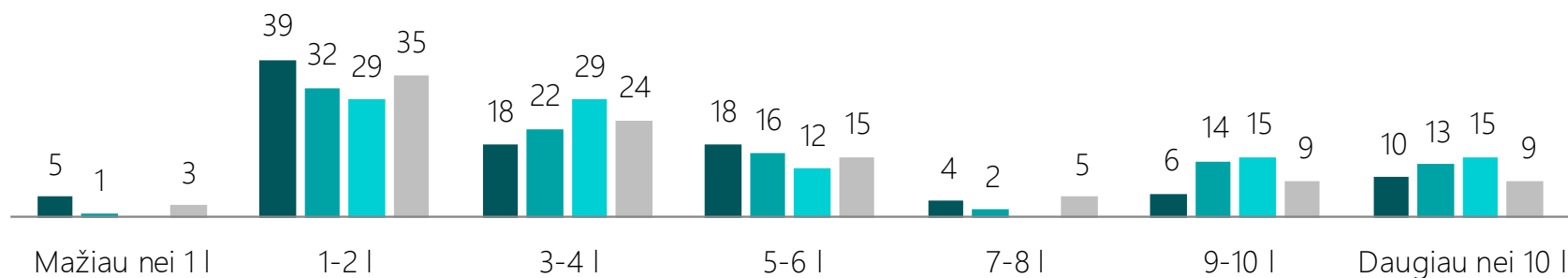
Kiek litrų alkoholinių gėrimų per paskutinius 12 mėnesių Jūs įsigijote?

Vynas

*atsakinėja per pastaruosius 12 mėn. užsienyje įsigiję vyno

■ Latvijoje ■ Lenkijoje ■ Rusijoje, Baltarusijoje ■ Kitose šalyse

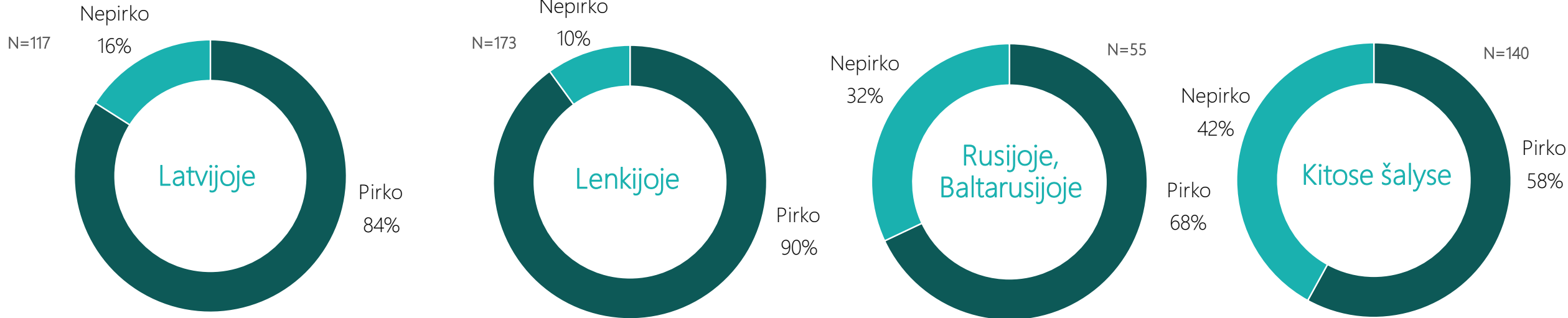
Vidurkiai:			
Latvija (N=79)	Lenkija (N=128)	Rusija, Baltarusija (N=34*)	Kitos šalys (N=104)
6,2 l	6,5 l	6,0 l	6,3 l

*statistiškai nereikšmingas respondentų skaičius

UŽSIENYJE ĮSIGYTAS ALAUS KIEKIS PER PASKUTINIUS 12 MĖN. (PROC.)

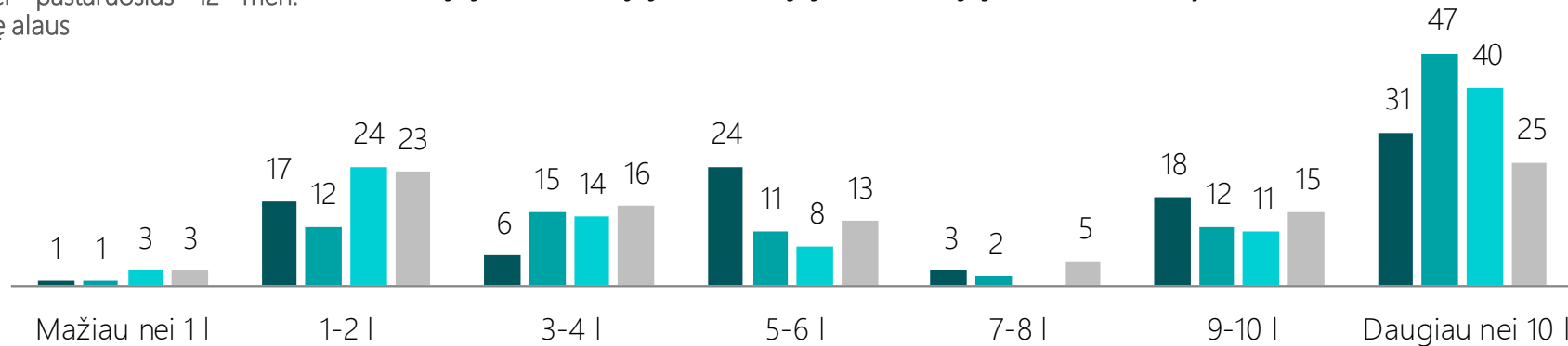
Kiek litrų alkoholinių gėrimų per paskutinius 12 mėnesių Jūs įsigijote?

Alus

*atsakinėja per pastaruosius 12 mėn. užsienyje įsigiję alaus

■ Latvijoje ■ Lenkijoje ■ Rusijoje, Baltarusijoje ■ Kitose šalyse

Vidurkiai:

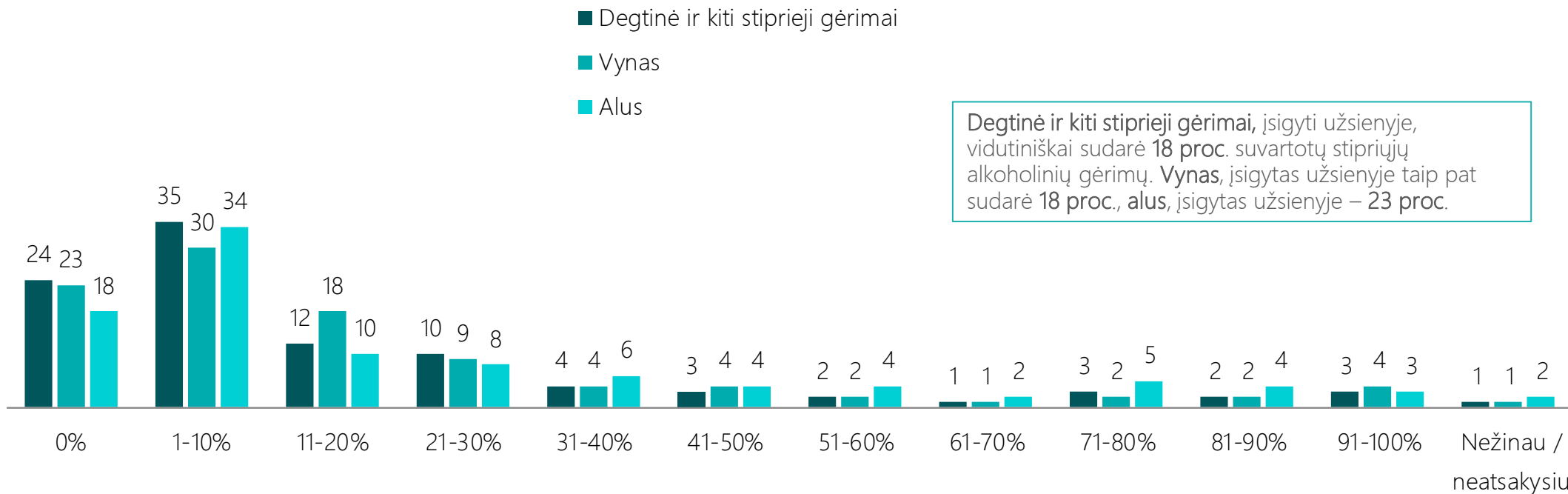
Latvija (N=98)	Lenkija (N=154)	Rusija, Baltarusija (N=37*)	Kitos šalys (N=79)
17,8 l	26,0 l	21,6 l	11,3 l

*statistiškai nereikšmingas respondentų skaičius

UŽSIENYJE NUPIRKTŲ ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ DALIS NUO PER PASTARUOSIUS 12 MĖN. VARTOTŲ ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ (PROC.)

*Kokią dalį per pastaruosius 12 mėn. Jūsų suvartotų stipriųjų alkoholinių gėrimų sudarė degtinė ir kiti stiprieji gėrimai, įsigyti užsienyje?
 Kokią dalį per pastaruosius 12 mėn. Jūsų suvartoto vyno sudarė vinas, įsigytas užsienyje?
 Kokią dalį per pastaruosius 12 mėn. Jūsų suvartoto alaus sudarė alus, įsigytas užsienyje?*

N=294*
 *užsienyje įsigiję alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn.

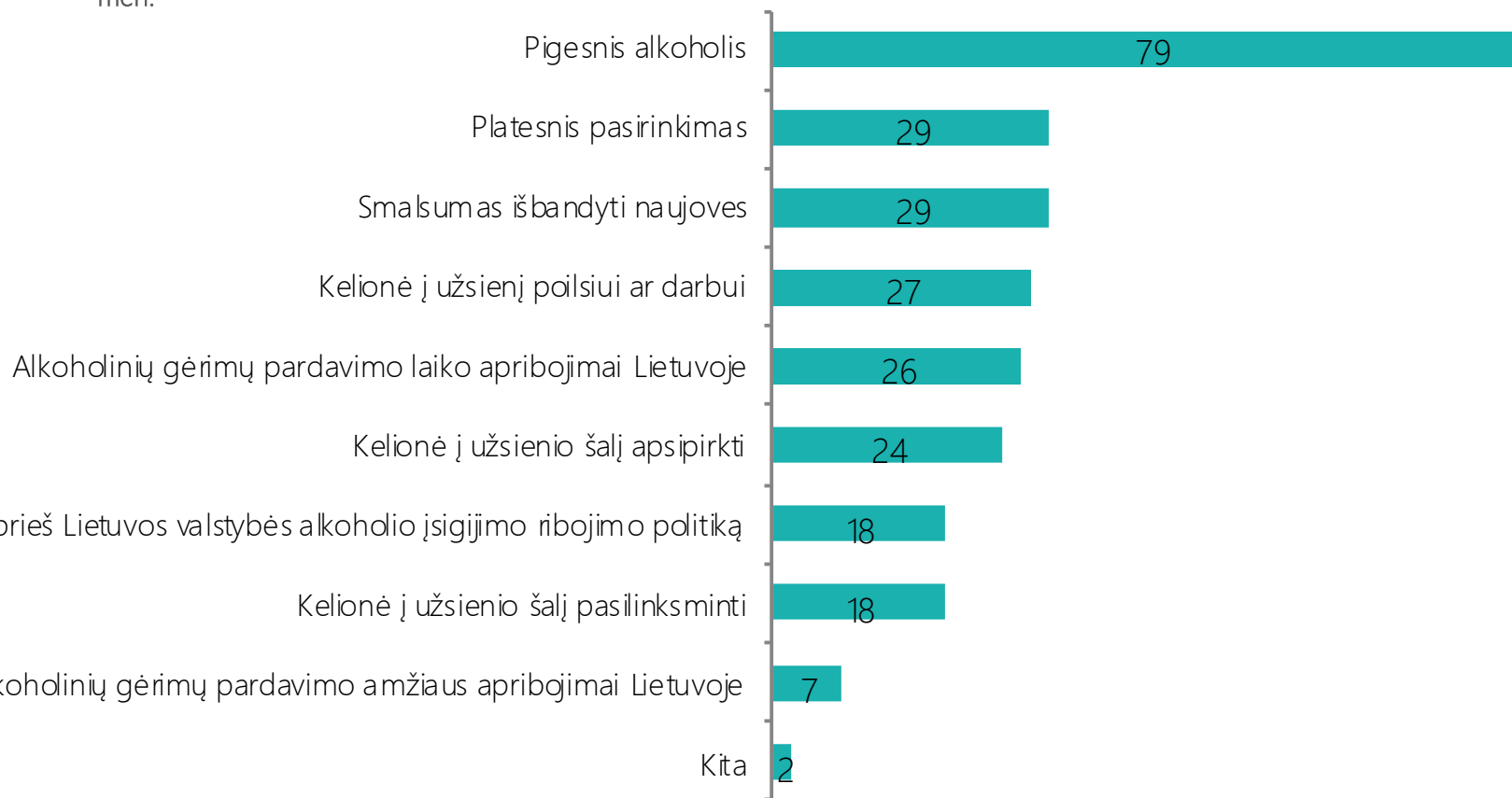

ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ PIRKIMO UŽSIENYJE PRIEŽASTYS (PROC.)

Kodėl Jūs pirkote alkoholinius gėrimus užsienyje?

N=294*

*užsienyje įsigiję alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn.

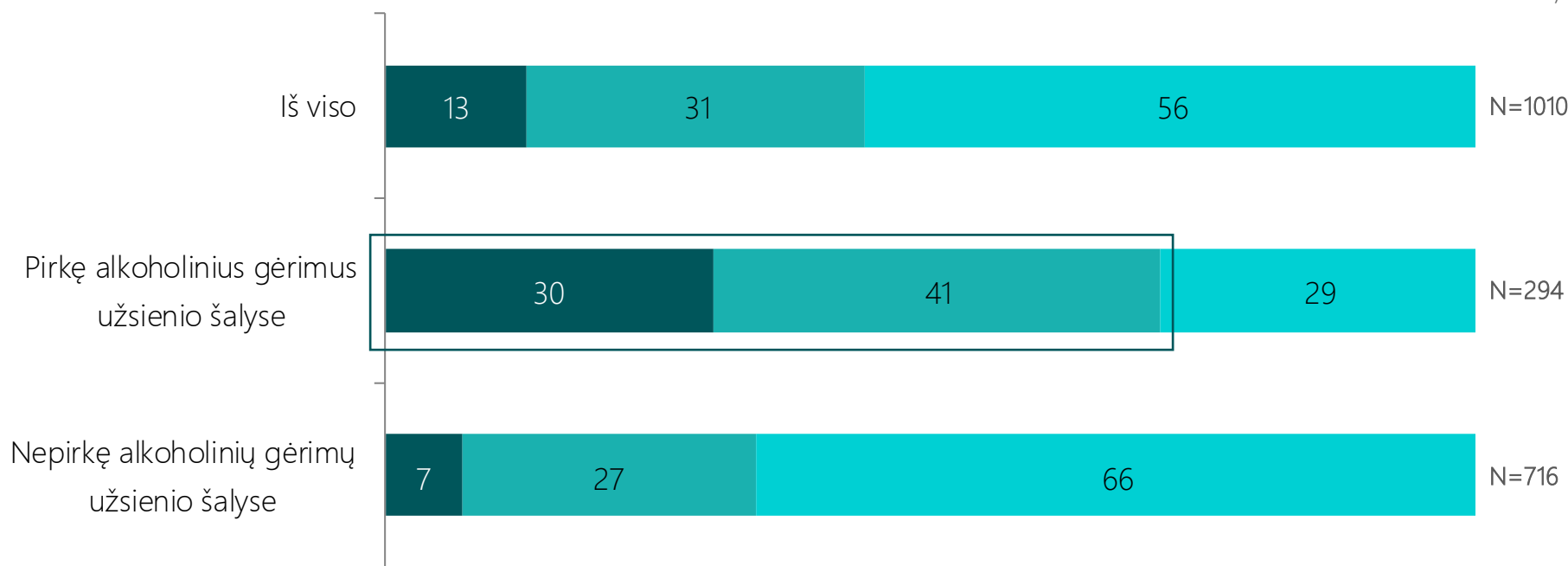
Pigesnį alkoholį dažniau paminėjo vyrai ir mažesnių miestų / rajonų centrų gyventojai. Platesnį pasirinkimą – moterys, didžiausių pajamų grupės atstovai ir didmiesčių gyventojai. Kelionę į užsienį poilsui ar darbui – moterys, 36-55 m. apklaustieji. Kelionę į užsienio šalį apsipirkti – vidurinio išsimokslinimo respondentai. Vyrai dažniau teigė pirkę alkoholinius gėrimus užsienyje dėl protesto prieš Lietuvos valstybės alkoholio įsigijimo ribojimo politiką. Moterys kaip priežastį dažniau įvardijo kelionę į užsienio šalį pasilinksinti.

PAŽŪSTAMŲ, KURIE PER PASTARUOSIUS 12 MĖN. LANKĖSI UŽSIENYJE NUSIPIRKTI ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ, TURĖJIMAS (PROC.)

Ar tarp Jūsų pažįstamų yra žmonių, kurie per pastaruosius 12 mėn. lankėsi užsienyje specialiai tam, kad nusipirktų alkoholinių gėrimų?

Keletą pažįstamų žmonių, kurie specialiai lankėsi užsienyje tam, kad nusipirktų alkoholinių gėrimų, dažniau turi vidurinio išsimokslinimo atstovai, mažesnių miestų / rajonų centrų gyventojai.

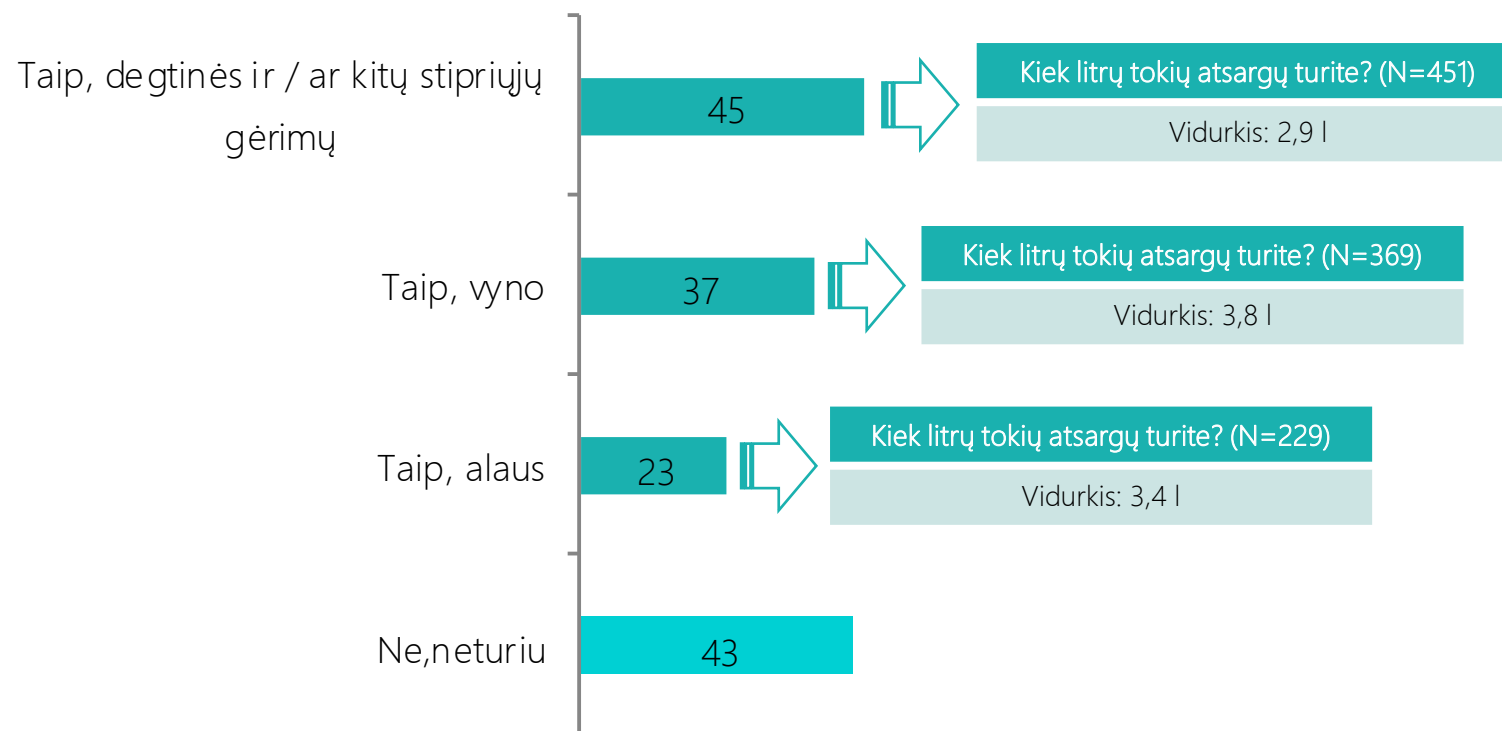
■ Taip, pažįstu daug tokių ■ Taip, pažįstu keletą ■ Ne, tokių nepažįstu

ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ ATSARGŲ KAUPIMAS (PROC.)

Ar šiuo metu turite alkoholinių gėrimų atsargų?

N=1010

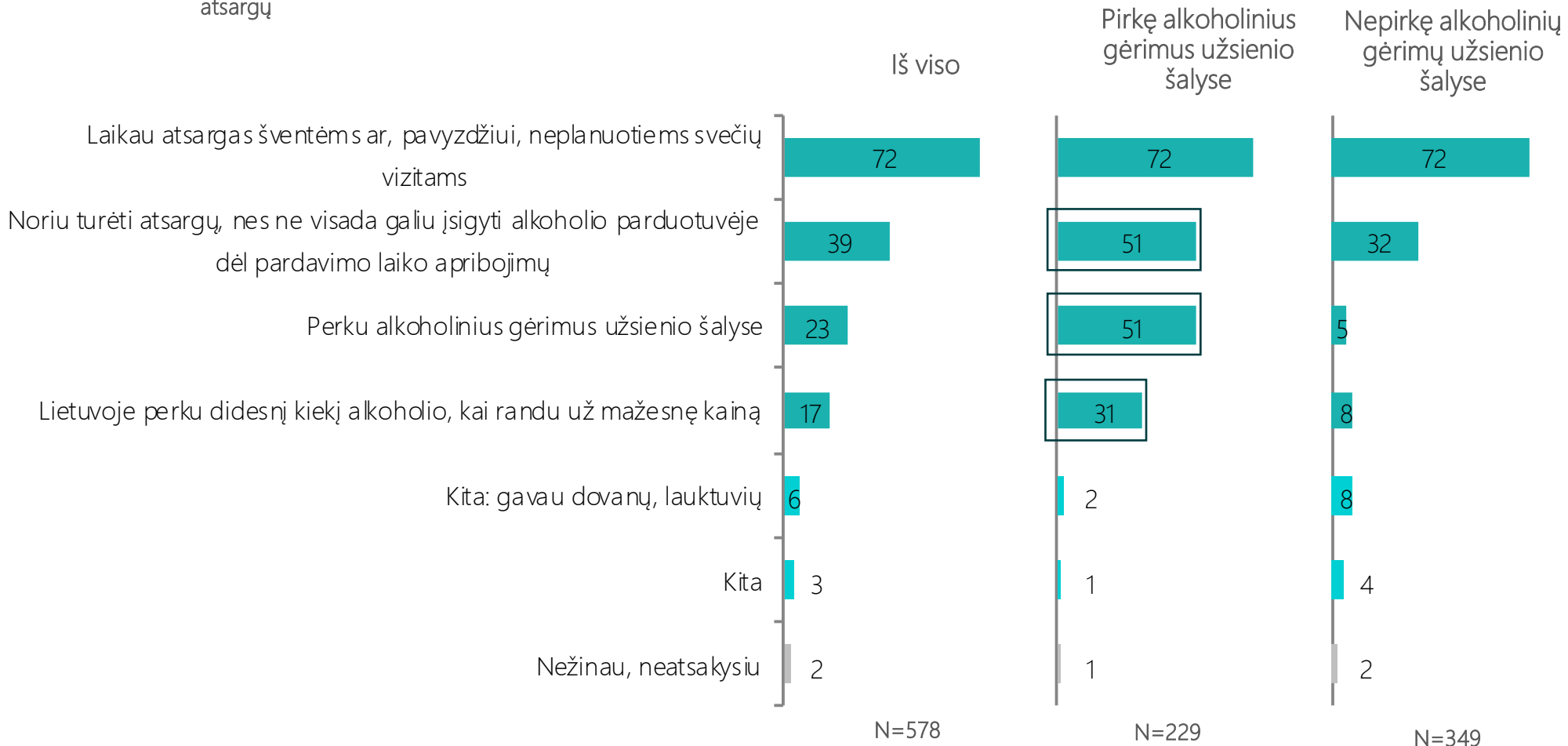
Degtinės ir / ar kitų stipriųjų gėrimų atsargų dažniau turi vyrai, 46 m. ir vyresni apklaustieji, didesnių pajamų grupės respondentai, mažesnių miestų / rajonų centrų ir kaimo vietovių gyventojai. Vyno atsargų dažniau teigia turinčios moterys, 36-55 m. apklaustieji, aukščiausio išsimokslinimo atstovai, didžiausias pajamas turintys tyrimo dalyviai ir didmiesčių gyventojai. Alaus atsargų – vyrai, 26-55 m. respondentai ir didesnių pajamų atstovai.

*Galimi keli atsakymai, suma viršija 100%

ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ ATSARGŲ LAIKYMO NAMIE PRIEŽASTYS (PROC.)

Kodėl namie laikote nurodytų alkoholinių gėrimų atsargas?

*turintys alkoholinių gėrimų atsargų

Moterys dažniau laiko atsargas šventėms ar neplanuotiems svečių vizitams. Vyrai dažniau nori turėti atsargų, nes ne visada gali įsigyti alkoholio parduotuvėje dėl pardavimo laiko apribojimų bei dažniau perka alkoholinius gėrimus užsienio šalyse.

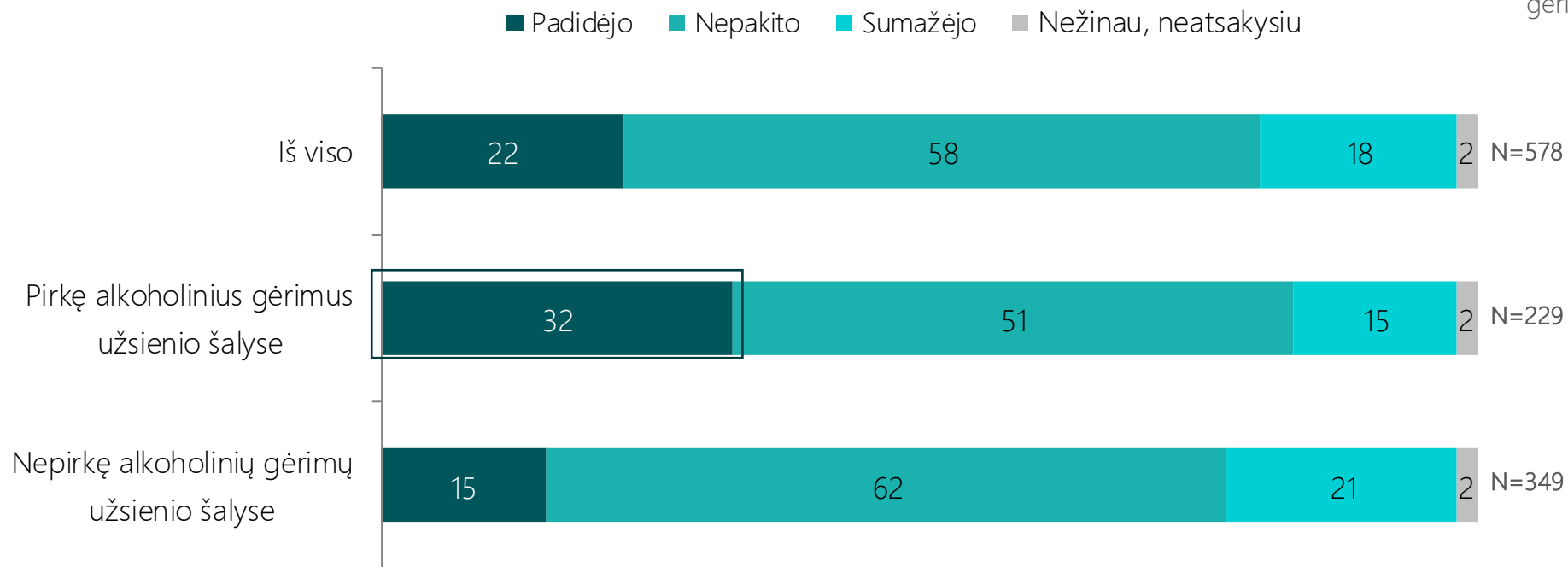
*Galimi keli atsakymai, suma viršija 100%

NUOMONĖ DĖL TURIMŲ ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ ATSARGŲ KIEKIO POKYČIO (PROC.)

Kaip per pastaruosius 12 mėn. pakito Jūsų turimų alkoholinių gėrimų atsargų kiekis?

*turintys alkoholinių gėrimų atsargų

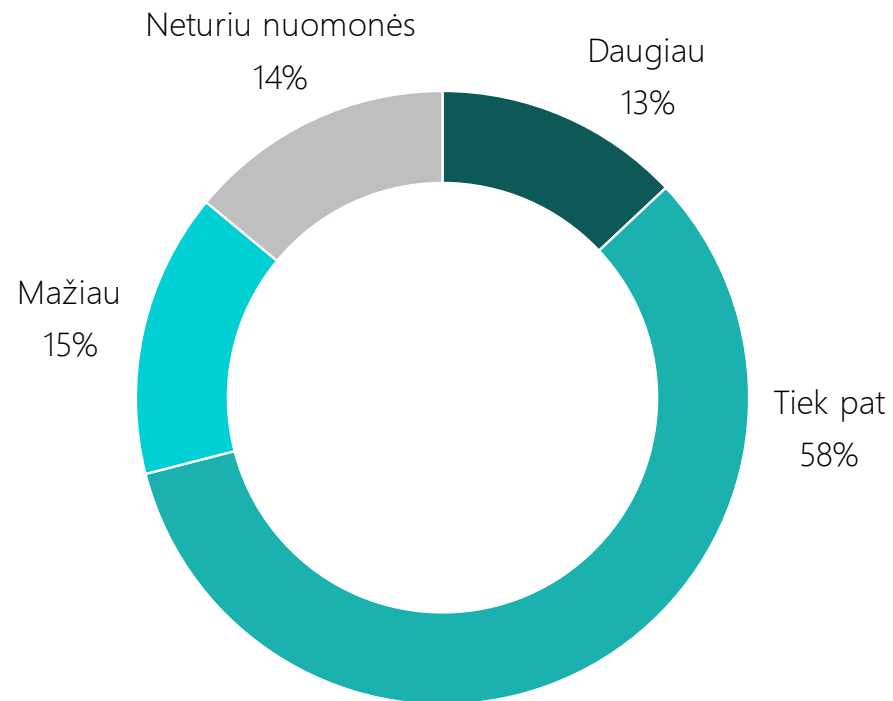
Nuomonės, kad turimų alkoholinių gėrimų atsargų kiekis padidėjo, dažniau laikosi vyrai ir didmiesčių gyventojai. Moterys dažniau mano, kad alkoholinių gėrimų atsargų kiekis nepakito.

NUOMONĖ DĖL LIETUVOJE SUVARTOJAMO ALKOHOLONIŲ GĖRIMŲ KIEKIO POKYČIO (PROC.)

Jūsų manymu, ar per pastaruosius 12 mėn., palyginti su ankstesniais metais, alkoholinių gėrimų Lietuvos gyventojai vartoja...?

N=1010

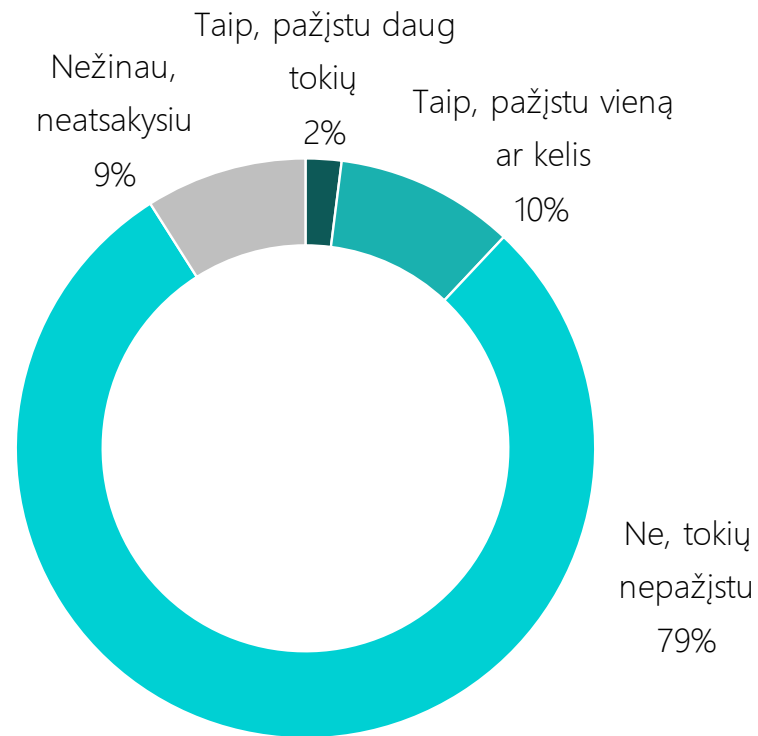

Nuomonės, kad alkoholinių gėrimų Lietuvos gyventojai vartoja tiek pat kiek ir ankstesniais metais, dažniau laikosi vidurinio išsimokslinimo atstovai ir mažesnių / rajonų centrų gyventojai.

SUROGATINIO ALKOHOLIO VARTOJIMAS (PROC.)

Ar tarp Jūsų pažįstamų yra žmonių, kurie per pastaruosius 12 mėn. gėrė surogatinį alkoholį ar kitus produktus, skirtus ne gerti (burnos skalavimo skystį, kvepalus, odekoloną ar pan.)?

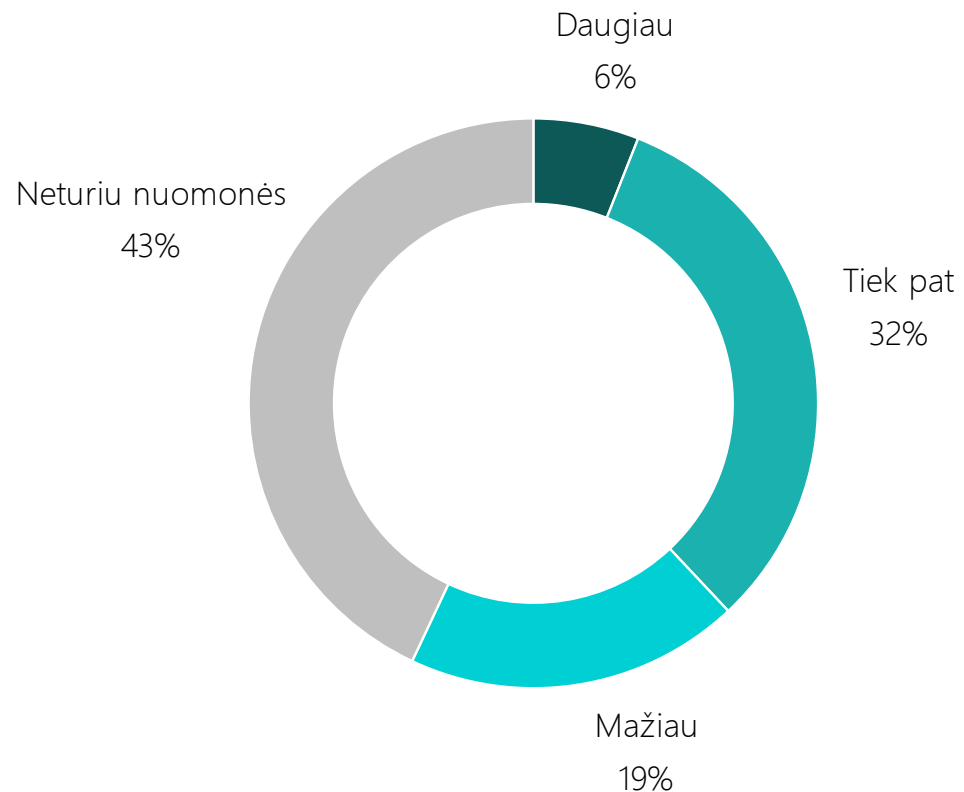
N=1010

NUOMONĖ DĖL SUVARTOJAMO SUROGATINIO ALKOHOLIO KIEKIO POKYČIO (PROC.)

Jūsų manymu, ar per pastaruosius 12 mėn., palyginti su ankstesniu laikotarpiu, surogatinio alkoholio ar kitų produktų, skirtų ne gerti (burnos skalavimo skysčio, kvėpalų, odekolono ar pan.), Lietuvos gyventojai išgeria....?

N=1010

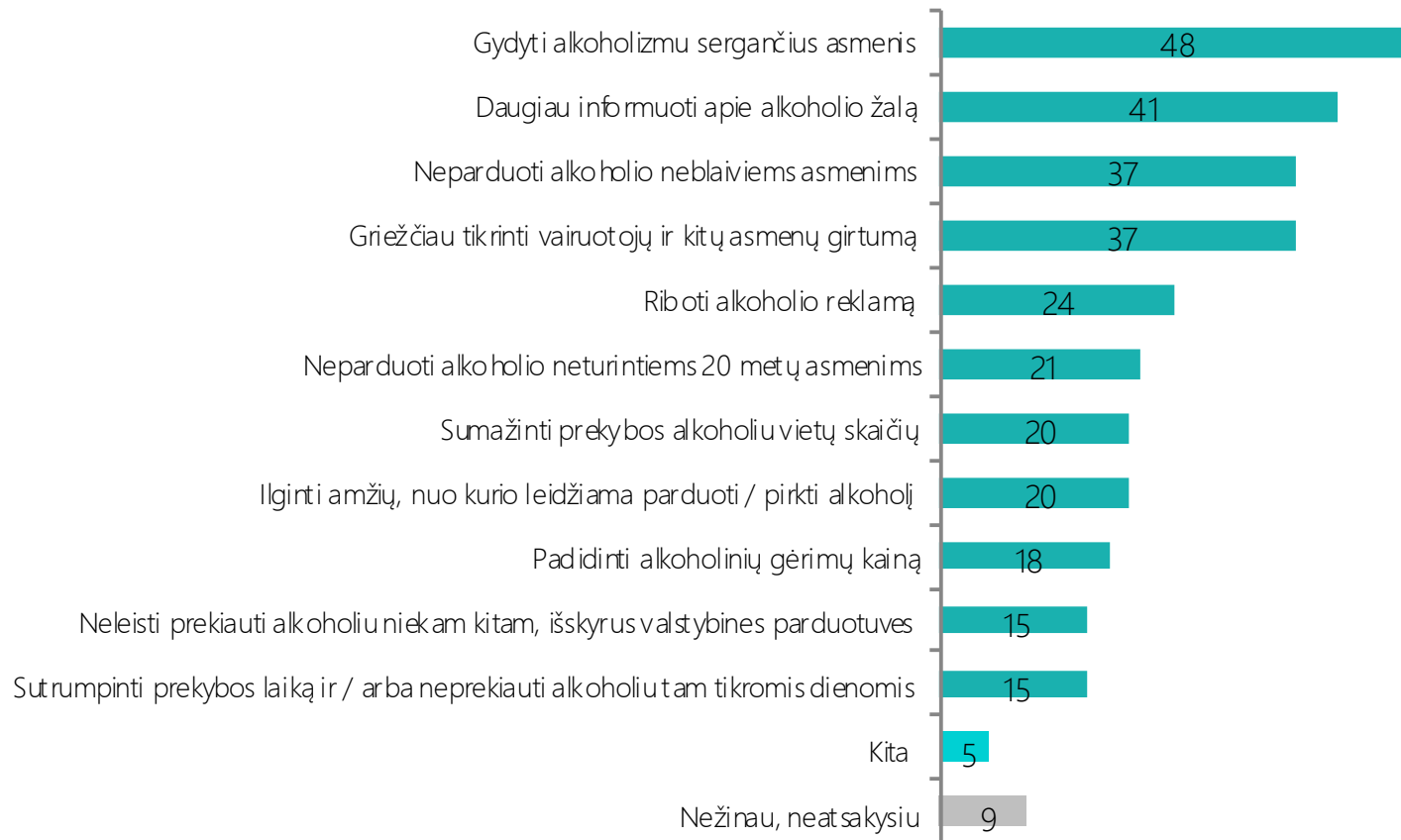

Nuomonės, kad surogatinio alkoholio / kitų produktų, skirtų ne gerti, Lietuvos gyventojai vartoja tiek pat kiek ir ankstesniais metais, dažniau laikosi mažesnių / rajonų centrų gyventojai.

NUOMONĖ DĖL PRIEMONIŲ, LABIAUSIAI GALINČIŲ PADĖTI SUMAŽINTI ALKOHOLIO VARTOJIMĄ LIETUVOJE (PROC.)

Jūsų nuomone, kokios iš žemiau išvardintų priemonių labiausiai padėtų sumažinti alkoholio vartojimą Lietuvoje?

N=1010

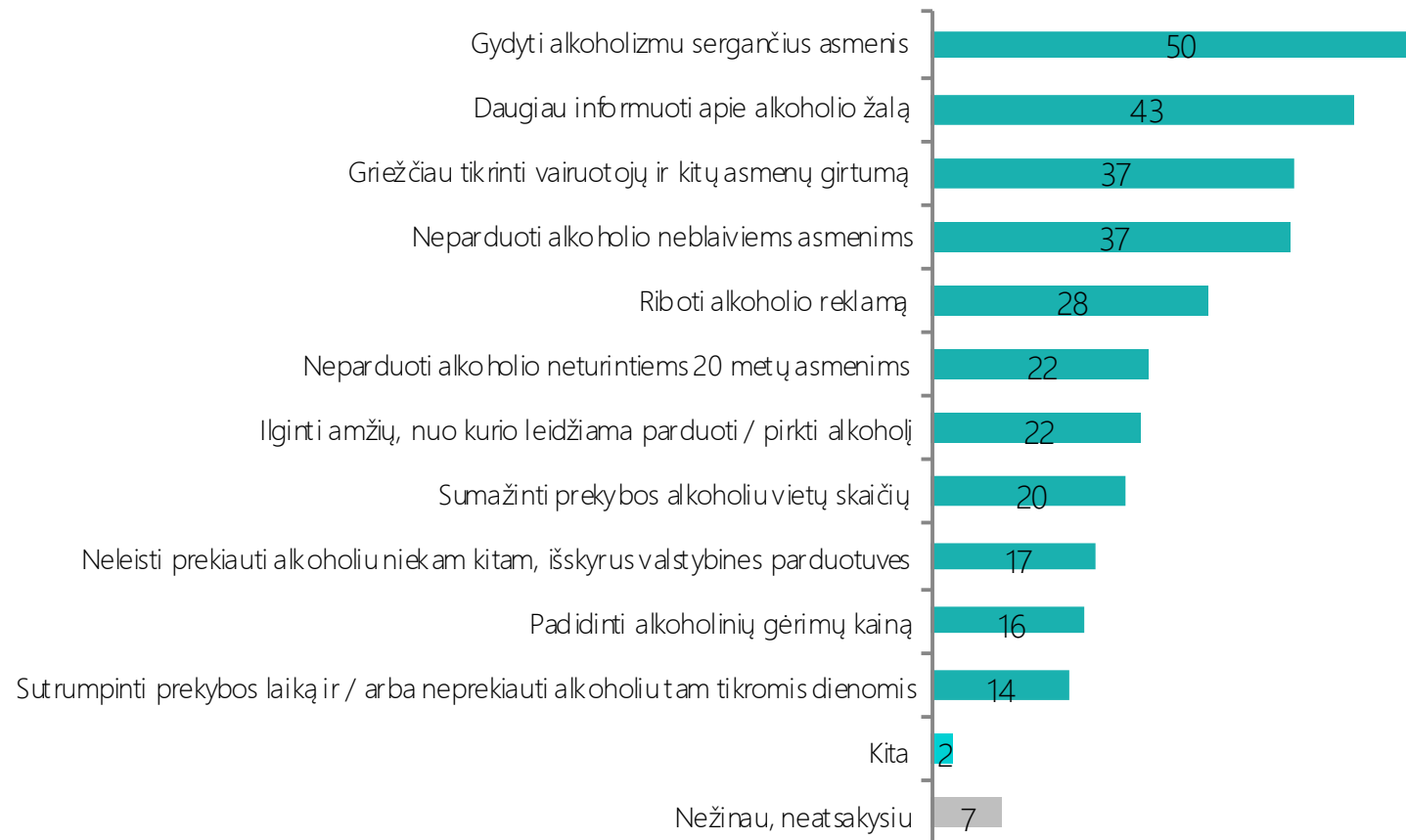

Apskritai, moterys paminėjo daugiau priemonių, galinčių padėti sumažinti alkoholio vartojimą Lietuvoje. Alkoholizmu sergančių asmenų gydymą dažniau paminėjo vidurinio ir žemesnio išsimokslinimo atstovai. Didesnį informavimą apie alkoholio žalą – aukščiausio išsimokslinimo respondentai. Griežtesnį vairuotojų ir kitų asmenų girtumo tikrinimą dažniau įvardijo vidurinio išsimokslinimo apklaustieji, mažesnių miestų / rajonų centrų gyventojai. Prekybos alkoholiu vietų skaičiaus sumažinimą – 18-35 m. tyrimo dalyviai.

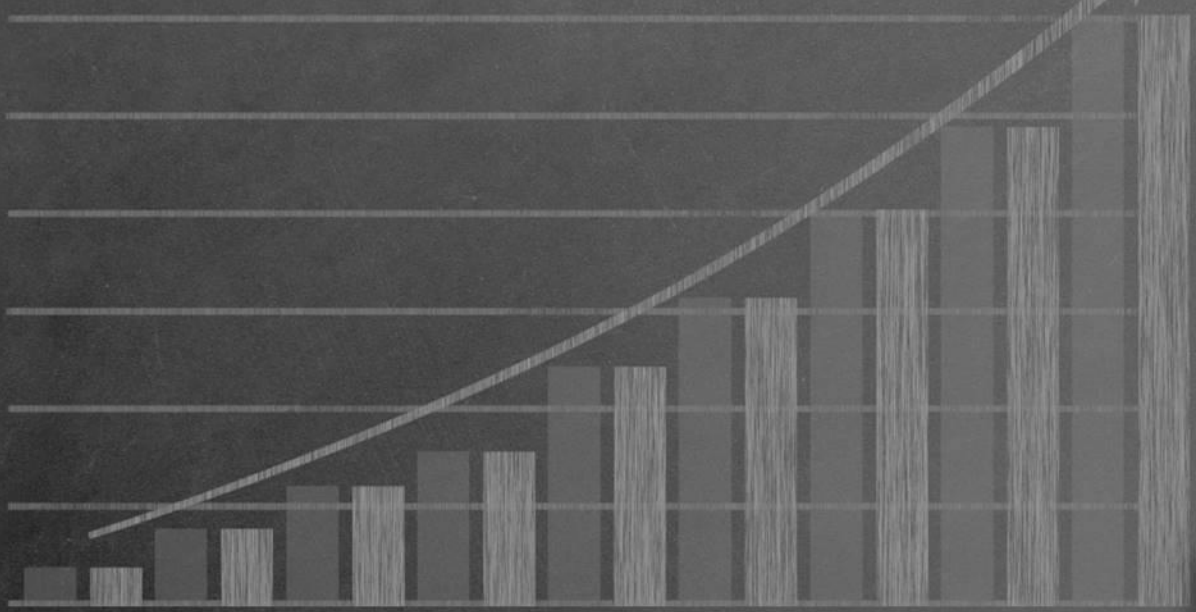
PRITARIMO SULAUKUSIOS ALKOHOLIO VARTOJIMO MAŽINIMO PRIEMONĖS (PROC.)

Kurioms iš žemiau išvardintų alkoholio vartojimo mažinimo priemonių Jūs asmeniškai pritartumėte?

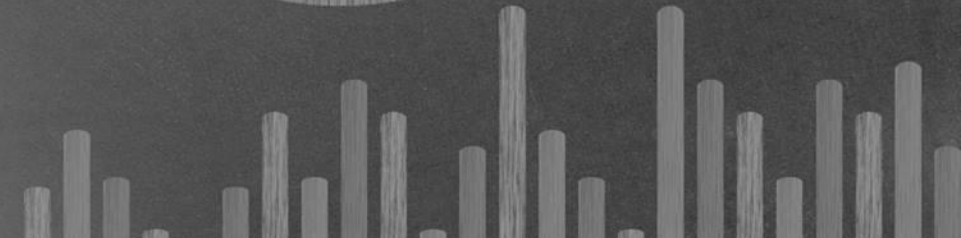
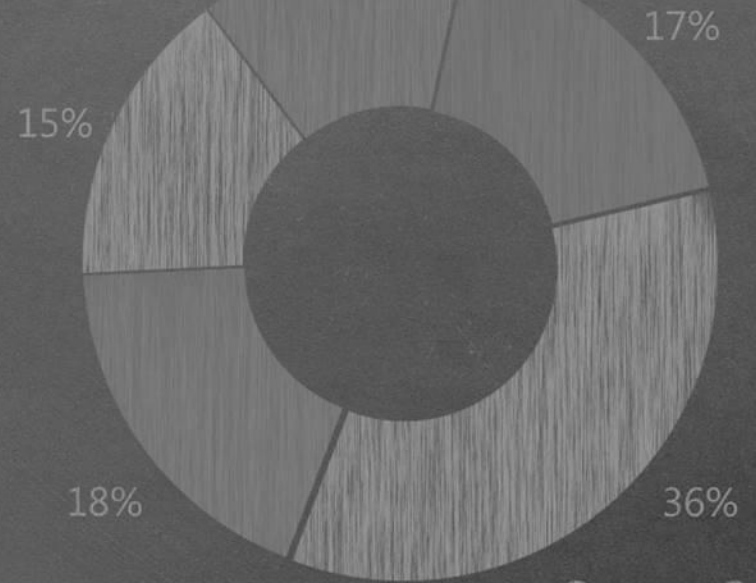
N=1010

Apskritai, moterys paminėjo daugiau alkoholio vartojimo mažinimo priemonių. Alkoholizmu sergančių asmenų gydymą dažniau įvardijo didesnių pajamų grupės atstovai ir miestų gyventojai. Didesnį informavimą apie alkoholio žalą – 36-55 m. apklaustieji, aukščiausio išsimokslinimo respondentai. Griežtesnį vairuotojų ir kitų asmenų girtumo tikrinimą – aukščiausio išsimokslinimo tyrimo dalyviai ir miestiečiai. Alkoholio reklamos ribojimui dažniau pritartų vidutinių pajamų grupės atstovai.

100
80
60
40
20
10

17%

32%

51%

APIBENDRINIMAS

APIBENDRINIMAS

- Absoliuti dauguma (81 proc.) respondentų per pastaruosius 12 mėn. vartojo bet kokios rūšies alkoholinius gėrimus: 7 proc. respondentų alkoholį vartojo 3-4 dienas per savaitę ir dažniau, beveik penktadalis (18 proc.) respondentų vartojo 1-2 dienas per savaitę, 21 proc. – 2-3 dienas per mėnesį, 17 proc. – kartą per mėnesį, 18 proc. apklaustųjų alkoholinius gėrimus vartojo rečiau nei kartą per mėnesį.
- Dažniausiai per dieną suvartojami 1-2 standartiniai alkoholiniai vienetai (51 proc.). Trečdalis (32 proc.) apklaustųjų, vartojančių alkoholį, suvartoja 3-4 standartinius alkoholinius vienetus. 10 proc. – 5-6 vienetus. 2 proc. suvartoja 7 ir daugiau standartinius alkoholinius vienetus.
- Lyginant su ankstesniais metais, dažniausiai manoma, kad alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn. suvartojama tiek pat (60 proc.). 7 proc. respondentų mano, kad vartoja daugiau alkoholio. 30 proc. – mažiau.
- 17 proc. respondentų, vartojančių alkoholį, per pastaruosius 12 mėn. vartojo namų gamybos alkoholinius gėrimus.
- Lyginant su ankstesniais metais, dažniausiai manoma, kad namų gamybos alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn. suvartojo tiek pat (56 proc.). 19 proc. respondentų mano, kad suvartojo daugiau namų gamybos alkoholinių gėrimų, 19 proc. – mažiau.
- Vertinant per paskutinius 12 mėn. suvartotą namų gamybos alkoholio dalį, rezultatai atskleidė, kad namų gamybos vinas vidutiniškai sudarė 16 proc. suvartoto vyno, naminė degtinė „naminukė“ sudarė 12 proc. suvartotų stipriųjų alkoholinių gėrimų, namų gamybos alus sudarė 9 proc. suvartoto alaus.
- Kiek daugiau nei pusė (56 proc.) šalies gyventojų per pastaruosius 12 mėn. lankėsi užsienyje: 27 proc. lankėsi Lenkijoje, 18 proc. – Latvijoje, 8 proc. – Rusijoje ir / arba Baltarusijoje, 30 proc. lankėsi kitose, ne kaimyninėse šalyse.
- Per pastaruosius 12 mėn. dažniausiai užsienyje pirka maisto prekės (išskyrus alkoholį) (57 proc.) ir alkoholiniai gėrimai (52 proc.). Ketvirtadalis (25 proc.) besilankiusių užsienyje pirkė vaistų ir / ar medicinos priemonių. 22 proc. apklaustųjų lankėsi užsienyje teatre, parodoje, koncerte ir pan.

APIBENDRINIMAS

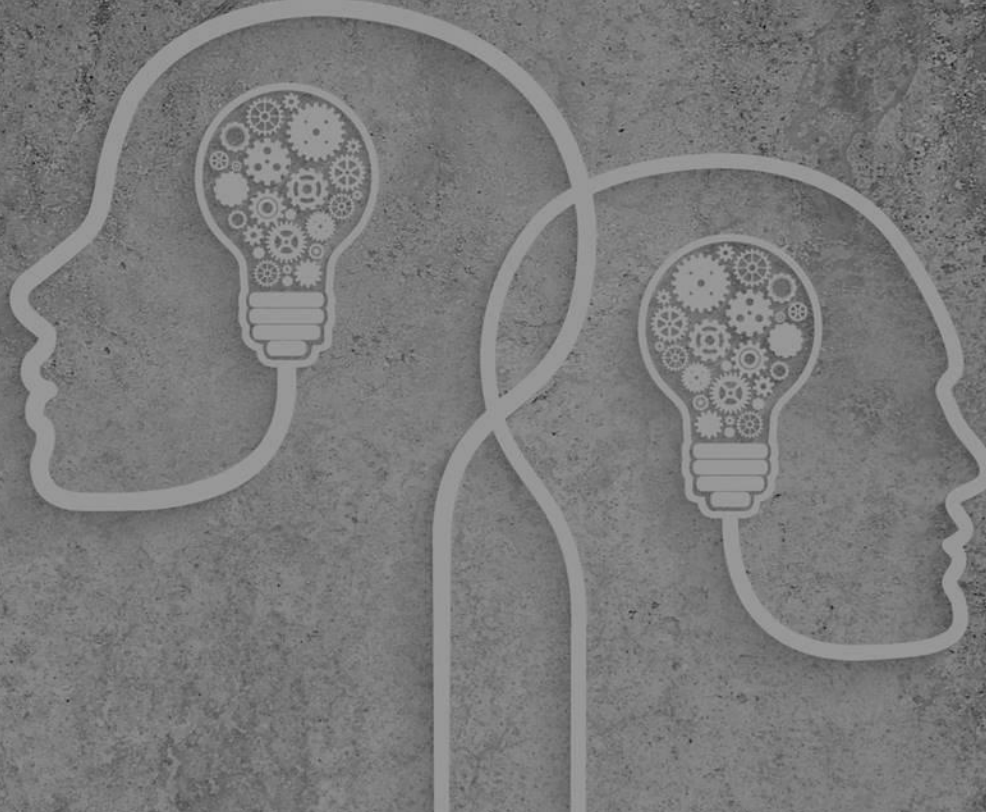
- Per pastaruosius 12 mėn., už didžiausią sumą alkoholinių gėrimų įsigyta Lenkijoje (vidurkis 132,2 Eur). Antroje vietoje – Rusija, Baltarusija (85,6 Eur), trečioje vietoje – Latvija (82,5 Eur). Kitose užsienio šalyse alkoholinių gėrimų įsigyta vidutiniškai už 68,2 Eur.
- Sveikatos priežiūros, sanatorinio gydymo paslaugų per pastaruosius 12 mėn. už didžiausią sumą įsigyta kitose, ne kaimyninėse (t.y. ne Latvijoje, Lenkijoje, Rusijoje, Baltarusijoje) šalyse (384,6 Eur). Rusijoje, Baltarusijoje įsigyta vidutiniškai už 293,3 Eur, Latvijoje – už 229,3 Eur, Lenkijoje – už 135,7 Eur.
- Vaistų ir medicinos priemonių per pastaruosius 12 mėn. už didžiausią sumą įsigyta Rusijoje, Baltarusijoje (116,9 Eur). Antroje vietoje – Lenkija (103,7 Eur). Kitose, ne kaimyninėse šalyse įsigyta už 69,7 Eur, Latvijoje – už 67,3 Eur.
- Dažniausiai per vieną kelionę į užsienį per pastaruosius 12 mėn. įsigyta alkoholinių gėrimų už 11-50 Eur sumą (64 proc.). Už mažesnę sumą (t.y. iki 10 Eur) alkoholio įsigijo 14 proc. respondentų. Už didesnę nei 50 Eur sumą – 21 proc. apklaustųjų.
- Absoliuti dauguma (92 proc.) užsienyje įsigijusių alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn. alkoholinius gėrimus užsienyje pirkto pravažiuodami ar keliaudami. 23 proc. respondentų važiavo į užsienį specialiai nusipirkti alkoholio.
- Dauguma (75 proc.) specialiai važiavusių į užsienio šalis nusipirkti alkoholinių gėrimų tai darė savaitgaliais. 41 proc. respondentų nusipirkti alkoholio į užsienį važiavo atostogų metu. 32 proc. – ilgiaisiais savaitgaliais.
- Didžioji dalis (88 proc.) užsienyje įsigijusių alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn. teigia alkoholį pirkę asmeniniam vartojimui. Kiek daugiau nei pusė (55 proc.) respondentų užsienyje alkoholį pirkto draugams ir pažįstamiems (dovanoms). 18 proc. apklaustųjų alkoholį pirkto draugų ir pažįstamų prašymu už jų pinigus.
- Pusė (51 proc.) užsienyje įsigijusių alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn. teigia, kad jų alkoholinių gėrimų pirkimo užsienyje įpročiai nepasikeitė – pirkto tiek pat. Trečdalis (32 proc.) respondentų pirkto daugiau, 10 proc. pirkto mažiau alkoholio užsienyje.

APIBENDRINIMAS

- Daugiausiai degtinės ir / ar kitų stipriųjų gėrimų per paskutinius 12 mėn. įsigyta Rusijoje, Baltarusijoje (vidurkis 9,1 l). Lenkijoje vidutiniškai įsigyta 6,6 l degtinės ir / ar kitų stipriųjų gėrimų, Latvijoje – 4,4 l, kitose užsienio šalyse – 2,4 l.
- Daugiausiai vyno per paskutinius 12 mėn. įsigyta Lenkijoje (vidurkis 6,5 l). Latvijoje vidutiniškai įsigyta 6,2 l vyno, kitose šalyse (išskyrus Latviją, Lenkiją, Rusiją, Baltarusiją) – 6,3 l, Rusijoje, Baltarusijoje – 6,0 l.
- Daugiausiai alaus per paskutinius 12 mėn. įsigyta Lenkijoje (vidurkis 26,0 l). Rusijoje, Baltarusijoje vidutiniškai įsigyta 21,6 l alaus, Latvijoje – 17,8 l, kitose šalyse – 11,3 l.
- Vertinant per paskutinius 12 mėn. suvartotų alkoholinių gėrimų, įsigytų užsienyje, dalį, rezultatai atskleidė, kad užsienyje įsigytas alus sudarė 23 proc. suvartoto alaus. Degtinė ir kiti stiprieji gėrimai, įsigyti užsienyje, vidutiniškai sudarė 18 proc. suvartotų stipriųjų alkoholinių gėrimų. Vynas, įsigytas užsienyje, sudarė 18 proc. suvartoto vyno.
- Dauguma (79 proc.) užsienyje įsigijusių alkoholinių gėrimų per pastaruosius 12 mėn., alkoholį užsienyje pirko dėl mažesnės kainos („pigesisnis alkoholis“). Po 29 proc. apklaustųjų pirko dėl platesnio pasirinkimo ir smalsumo išbandyti naujoves. 27 proc. respondentų alkoholinius gėrimus užsienyje pirko kelionės į užsienį poilsiui ar darbui metu. 26 proc. apklaustųjų alkoholio pirkimo užsienyje priežastį įvardijo alkoholinių gėrimų pardavimo laiko apribojimus Lietuvoje.
- 44 proc. respondentų teigia pažįstantys žmonius, kurie per pastaruosius 12 mėn. lankėsi užsienyje specialiai tam, kad nusipirktų alkoholinių gėrimų: 13 proc. apklaustųjų pažįsta daug tokių žmonių, 31 proc. pažįsta keletą.
- Daugiau nei pusė (57 proc.) respondentų teigia turintys alkoholinių gėrimų atsargų. 45 proc. apklaustųjų turi degtinės ir / ar kitų stipriųjų gėrimų, 37 proc. turi vyno, 23 proc. turi alaus atsargų.

APIBENDRINIMAS

- Dauguma (72 proc.) respondentų, turinčių alkoholinių gėrimų atsargų, laiko atsargas šventėms ar neplanuotiems svečių vizitams. 39 proc. laiko alkoholinių gėrimų atsargas, nes nori turėti atsargų, kadangi ne visada gali įsigyti alkoholio parduotuvėje dėl pardavimo laiko apribojimų. 23 proc. apklaustųjų perka alkoholinius gėrimus užsienio šalyse.
- Daugiau nei pusė (58 proc.) turinčių alkoholinių gėrimų atsargų teigia, kad per pastaruosius 12 mėn. jų turimų alkoholinių gėrimų atsargų kiekis nepakito. 22 proc. apklaustųjų alkoholio atsargų kiekis padidėjo, 18 proc. – sumažėjo.
- 58 proc. respondentų laikosi nuomonės, kad lyginant su ankstesniais metais, alkoholinių gėrimų Lietuvos gyventojai vartoja tiek pat. 13 proc. mano, kad vartoja daugiau, 15 proc. – mažiau.
- 12 proc. tyrimo dalyvių pažįsta žmonių, kurie per pastaruosius 12 mėn. gėrė surogatinį alkoholį ar kitus produktus, skirtus ne gerti: 2 proc. respondentų pažįsta daug tokių žmonių, 10 proc. pažįsta vieną ar kelis žmones.
- Trečdalis (32 proc.) apklaustųjų mano, kad per pastaruosius 12 mėn., palyginti su ankstesniu laikotarpiu, surogatinio alkoholio ar kitų produktų, skirtų ne gerti, Lietuvos gyventojai išgeria tiek pat. 19 proc. mano, kad išgeriama mažiau, 6 proc. – daugiau.
- Dažniausiai manoma, kad alkoholio vartojimo Lietuvoje sumažinimui labiausiai padėtų alkoholizmu sergančių asmenų gydymas (48 proc.). Antroje vietoje įvardintas didesnis informavimas apie alkoholio žalą (41 proc.). Trečiąją ir ketvirtąją vietas dalijasi alkoholio nepardavimas neblaiviems asmenims (37 proc.) ir griežtesnis vairuotojų ir kitų asmenų girtumo tikrinimas (37 proc.).
- Taikant alkoholio vartojimo mažinimo priemones, dažniausiai būtų pritariama alkoholizmu sergančių asmenų gydymui (50 proc.). Mažesnę respondentų dalis (43 proc.) pritaria didesniai informavimui apie alkoholio žalą. Po 37 proc. apklaustųjų pritarė alkoholio nepardavimui neblaiviems asmenims ir griežtesniai vairuotojų ir kitų asmenų girtumo tikrinimui.

IŠVADOS

IŠVADOS

Alkoholinių gėrimų vartojimas ir vartojimo pokytis

- Dauguma šalies gyventojų vartoja alkoholį santykinai retai – kartą per savaitę ir rečiau (atsakymų moda 2-3 kartus per mėnesį). Per vieną kartą dažniausiai suvartojami 1-2 alkoholio vienetai.
- Subjektyviai vertinant asmeniškai suvartojamo alkoholio kiekį ir jo pokytį, matoma aiški tendencija, kad alkoholio suvartojama mažiau (7 proc. suvartoja daugiau versus 30 proc. suvartoja mažiau). Mažėjimo tendencijos fiksuojamos ir vertinant suvokiamus alkoholio vartojimo pokyčius visuomenėje (13 proc. daugiau versus 15 proc. mažiau).
- Namuose gamintą alkoholį vartoja maždaug kas penktas apklaustasis (17 proc.). Šio alkoholio vartojimas per metus išliko stabilus. Pagal atskiras kategorijas didžiąsą namuose gaminto alkoholio dalį sudaro naminis vynas (16 proc.), antroje vietoje „naminukė“ (12 proc.), mažiausiai – naminis alus (9 proc.).

Lankymasis užsienyje ir „alko turizmas“

- Per pastaruosius metus populiariausia užsienio kryptis buvo Lenkija (27 proc.), antroje vietoje Latvija (18 proc.), Rusijoje arba Baltarusijoje lankėsi ženkliai mažesnė dalis Lietuvos gyventojų (8 proc.).
- Dažniausiai užsienyje įsigyjamoms prekėms – maistas ir alkoholiniai gėrimai (juos perka daugiau nei pusė besilankiusių), kiek rečiau vaistai ir medicinos priemonės (perka kas ketvirtas). Sveikatos priežiūros ir sanatorinio gydymo paslaugų pirkimas užsienyje tarp Lietuvos gyventojų nėra populiarus (6 proc.). Pagal išleidžiamas sumas alkoholiui ir vaistams pirmauja Lenkija.
- Per vieną kelionę dažniausiai nuperkama alkoholinių gėrimų (moda) už 25-50 Eur. Pagrindinė pirkimo priežastis – pigesnis alkoholis.

IŠVADOS

- 23 proc. užsienyje perkančių alkoholinius gėrimus bent kartą per pastaruosius metus darė tai tikslingai, dažniausiai tokia kelionė organizuojama savaitgalyje.
- Alkoholio pirkimas užsienyje dažniausiai apsiriboja savo reikmėmis ir nėra įgijęs didesnio „tinklinio pirkimo“, kuomet perkama platesniam ratui žmonių už jų pinigus, masto (tokių atvejų fiksuojama apie 18 proc.). Kita vertus, užsienyje nupirkto alkoholio kiekis per metus didėjo (32 proc. pirkusių užsienyje pirko daugiau versus 10 proc. pirkusių mažiau).
- Vertinant stipriųjų alkoholį, tiek pagal pirkimo dažnumą, tiek pagal litrus lyderiauja Rusija ir Baltarusija, tačiau šios šalys gerokai rečiau lankomos nei antroje vietoje pagal analizuojamus parametrus likusi Lenkija. Lenkija taip pat vienareikšmiškai lyderiauja lengvesnio alkoholio – alaus ir vyno kategorijose.
- Vertinant užsienyje įsigyto alkoholio kiekį, užsienio šalyse tokius gėrimus perkančių asmenų asmeninėje vartojimo struktūroje didžiausia dalis tenka alui (23 proc.). Stipriųjų gėrimų bei vyno kategorijose „asmeninis importas“ sudaro po 18 proc.

Alkoholio atsargos

- 57 proc. šalies namų ūkių turi alkoholio atsargų. Dažniausiai turima degtinės ar kitų stipriųjų gėrimų (turi 45 proc.). Vertinant turimų atsargų kiekį litrais pirmauja vinas (3,8 l). Alaus atsargos laikomos gerokai rečiau.
- Populiariausia atsargų laikymo priežastis – šventės bei netikėtų svečių vizitai (72 proc.). Keturi iš dešimties tokio elgesio priežastimi įvardijo alkoholio pardavimo ribojimus.
- Laikomos alkoholio atsargos per metus neženkliai padidėjo (22 proc. padidėjo versus 18 proc. sumažėjo).

IŠVADOS

Surogatinio alkoholio vartojimas

- *Surogatinio alkoholio vartotojų pažįsta 12 proc. tyrimo dalyvių. Visuomenėje gana aiški nuostata, kad surogatinių alkoholio produktų vartojimas mažta (6 proc. vartojama daugiau versus 19 proc. vartojama mažiau)*

Tolimesnės alkoholio vartojimo mažinimo ir kontrolės priemonės

- *Nors Lietuvoje įvestos gana griežtos kovos su alkoholiu priemonės vertinamos gana palankiai, tolimesni žingsniai turėtų būti orientuoti ne į prieinamumo mažinimą, o į priemones orientuotas į piktnaudžiaujančius (gydyti alkoholizmus sergančius asmenis, neparduoti alkoholio neblaiviems), edukacines priemones visuomenei (daugiau informuoti apie alkoholio žalą) bei aktyvesnes prevencijos priemones (vairuotojų blaivumo kontrolė).*

AČIŪ

spinter research